

ZESTA-PUNTA

Helena Barrenetxeak munduko txapelketako finala du jokoan gaur / 21

Helena Barrenetxea, astelehenean Buenos Airesen jokaturiko partiduan. EEPF

MENDI LASTERKETA

Durangaldeko Kopa pil-pilean dago eta Elorrioko Aldapegoran erabakiko dira txapeldunak / 20

Itsasne Urkiaga, iaz helmugara heltzen.

TXIRRINDULARITZA

Durangok eta Zornotzak Itzuliko etapa amaiera bana hartuko dute datorren urteko aldian / 21

Itzuliko etapa bat, Muniketan.

IREKIERA

Urteetako itxaronaldia amaituta, gaur zabalduko dute Zaldibarko eskolako berdegune berria / 6

ENERGIA BERRIZTAGARRIAK / 12

urkioil
E.S. Otxandio - E.S. Izurtza

Urkioil gasolindegia ibilgailuetarako aukerarik onena.

- GLP, butanoa, kanpin-gasa.
- Kotxeak garbitzeko aukera.
- Barbakoak egiteko ikatza, izotza, platerak...

📍 BI-623, 48213 IZURTZA
📍 BI-623, 48210 OTXANDIO

ENERGIA BERRIZTAGARRIAK

"Gure bokazioa da gura duten herritar guztiek aukera izatea Otxandion ekoiztutako energia kontsumitzeko"

Otxandioko Oreka energia komunitateak hile bi daramatza martxan. Herriko trantsizio energetikoa bultzatzea du helburu. Aritz Otxandiano Orekako Errektore Kontseiluko presidentea da. / 14-15

Aritz Otxandiano, Otxandioko

"Gure bizimoduak eta kirol ohiturek isla garbia dute zahartzaroko funtzionaltasunean"

ISMENE ARRINDA ATUTXA FISIOTERAPEUTA

Ekaitz Herrera DURANGO

Ismene Arrinda (Abadiño, 1988) fisioterapeuta da, adineko pertsonen funtzionaltasunean espezializatua. 15 urte daramatza Zornotzako IMQ Igorco Orue zentroan lanean, eta datorren martitzenean, urriak 27, berbal-di bat emango du zahartzaroon zehar gorputzak izaten duen mugikortasun galerari buruz. Jardunaldia Bizidun elkarteak antolatu du eta Durangoko Elkartegian izango da, doan, 18:00etan.

Zahartzaroa ailegatzerakoan, zeintzuk izaten dira gorputzeko funtzionaltasuna galtzearen lehenengo sintomak?

Gorputzaren martxa edo ibilera mantsotzen dabilela ikustea. Ibileraren bizitasuna eta nola-kotasuna aldatzea. Adibidez, hankak zabal samar ipinita ibiltzea oreka arazoren baten adie-

razle izan daiteke. Eta hankak erdi arrastaka eramatea tente mantentzeko arazoren baten sintoma. Zeinu horiek guztiak kontsultan ikusi daitezke, eta neurtu ere egin daitezke. Lau metroko ibilbidean neurketa batzuk egiten ditugu, test bat. Zientzialari batzuek seigarren zentzumen legez ulertzen dute gorputzaren martxa edo ibilera. Neurketa horrek ematen dizun informazioaren arabera, pertsona hori ahultasun egoera baten atarian dagoen ala ez ikusi dezakegu, eta, hala bada, programa bat garatu.

Zer gertatu daiteke diagnostiko hori sasoiz egiten ez bada?

Mendekotasun egoerak sortu daitezkeela, edo erorketak gertatu daitezkeela. Izan ere, erorketak dira pertsona nagusien sindrome geriatrikorik arruntenak. Eta askotan justifikatu

ere egiten ditugu. "Ez, estropezu egin dut" edo "ez, zorabiatu egin naiz" esanda. Baina erorketa horiek zeren ondorioz gertatzen diren aztertu beharko litzateke, eta kontuan hartu behar dugu erorketa batek beste erorketa bat ekarri dezakeela. Orduan, zer aldaketa egin daitezkeen eta zer faktorek esku hartzen duten aztertu beharko genuke.

Eta badago egoera horiek prebenitzeko modurik?

Ariketa fisikoa egitea da egoera horiek prebenitzeko modurik eraginkorrena. Izan ere, ohituta gaude tratamenduak jasotzera eta pilulak hartzera, baina iruditzen zait ariketa fisikoarena ez daukagula behar den beste barneratuta. "Martxa mantendu", "apur batean ibili" edo "eman buelta bat" izaten dira oinarritzko irizpideak, eta beha-

rrezkoak, jakina, baina horiek ez dira nahikoa.

Zer gehiago falta da?

Indarra lantzea. Horixe da prebentziorako ebidentziarik gehien eskaintzen digun tresna. Hori eta ariketak konbinatzea: ariketa aerobikoa, indarra, oreka eta malgutasuna.

Hau da, kirola dela prebentziorako botika.

Bai. Azken finean, zure bizitzak, zure historiak, zure lanbide motak eta zure kirol ohiturak isla garbia izaten dutelako zahartzaroko funtzionaltasunean eta

kognizioan. Orduan, baten baten egokitzapen programa diseinatzean, inportantea da iraganeko bizimodu ohiturak zelakoak izan diren ezagutzea.

Norentzat izango da baliagarria berbal-dia?

65 urtetik gorako herritarrei zuzendurikoa da, baina gazteagoek ere zabalik dute bertaratzeko aukera. Eta baita menpeko pertsonaren bat zaintzen dutenek ere. Informazioa ematea eta kontuan hartu beharrekoak barneratzea izango da berbal-diaren muina.

Durangoko merkataritza bonuak erabilgarri azaroaren 21era arte

Ekaitz Herrera DURANGO

Durangoko Udalak eta Dendak Baik merkataritza bonuen kanpaina hasi dute. 11.000 bonu baino gehiago kaleratu dituzte eta 10 euroan ipini dute salgai bakoitza. Bonuok 15 euroko erosketa-balioa dute. Pertsona bakoitzak lau bonu erosteko aukera izango du gehienez, eta, beraz, 60 eurora arteko balioa metatu

ahal izango du. Txartelok *bonoa.durango.eus* atarian edo Turismo Bulegoan erosi daitezke.

Kanpaina azaroaren 21era arte egongo da martxan. Udalak 55.140 euro erabiliko ditu egitasmorako. Jesica Ruiz merkataritza zinegotziak eta Alex Palacios Dendak Baiko presidenteak egitasmoa txalotu dute, herriko jarduera ekonomikoa bultzatzen duelako.

Herritar bat Ermodo kaleko erakusleiho batl begira.

Inkesta Durangon, PERIaren geroari buruzko iritzia jasotzeko

Erantzunak txosten batean batuko dituzte, eta horren ondoren parte hartze tailer bat antolatuko dute

Ekaitz Herrera DURANGO

Durangoko Udalak inkesta bat ipini du martxan herritarrek tren geltoki zaharreko orubeari buruzko iritzia plazaratu dezaten. Galdeketa hori *partehartu.durango.eus* atarian ipini dute eta hainbat multzotan antolatu dituzte galderak. Batetik, eremuaren gaur egungo egoerari buruzkoak ageri dira inkestan, hiri-integrazioari buruzkoak eta segurtasunari buruzkoak. Bestetik, eremu horretan eraikiko liratekeen etxebizitzei eta Gaitasun Handiko Osasun Zentroari buruzko galderak daude, baita berdeguneei buruzkoak, eraikinen altuerari buruzkoak eta kirol azpiegiturei buruzkoak ere. Jasoriko erantzun guztiekin, Durangoko Udalak herritarren lehenetsunak ezagutu gura ditu, gero eremu horretarako urbanizazio proiektua zehazteko. Inkestan parte hartze-

ko epea azaroaren 16ra arte izango da. Erantzunok txosten batean batuko dituzte, eta horren ondoren parte hartze tailer bat antolatuko dute. Azkenik, hirigintza alternatibak zehaztuko dituzte, eta Arau Subsidiarioak aldatuko dituzte Hiri Antolamendurako Plan Orokorra eguneratzeko.

Durangoko Udalak gogorarazi du PERIaren norabide berriak oinarri batzuk izango dituela aurretiaz zehaztuta, hau da, 2023an Eusko Jaurlaritzagaz sinatutako akordiorako oinarriaren arabera, 420 etxebizitzak eraikiko dituzte bertan, eta Gaitasun Handiko Osasun Zentroa ipintzea ere aurreikusita dago, baita berdeguneak sortzea ere. Udalak ziurtatu du 2006ko plangintza, 18 solairura arteko bost dorreena, bazterrean geratu dela.

Sanfaustoak "itzelak" eta "aparteko arazorik bakoak" izan dira

E.H. DURANGO

Durangoko Udalak balorazio "oso positiboa" egin du sanfaustoen harira. Jaiak "itzelak" izan direla eta "aparteko gorabeherarik bakoak" izan direla azpimarratu du. Ekitaldirik jendetsuena Leire Martinezen kontzertua izan da. 8.000 lagun batu ziren Ezkur-diko plazan eta inguruetan. Xiberoots eta 48280 taldeek 4.500 bat lagun batu zituzten, eta Latzen taldeak 3.500 bat. Bestalde, egitasmo berriek —Txori Soro Gogoan-ek eta Madalenako Bingo Musikalak— harrera ezin hobea izan dutela nabarmendu dute. Udalak eskerrak eman dizkie jai batzordeko eragileei, elkar-teei, kuadrillei eta boluntarioei, egindako lanagaitik. Udaltzaingoaren esanetan, borroka gutxi egin dira iazko kopuruaren aldean, baina atxilotetek gora egin dute. Sei lagun atxilotu dituzte, eta beste zazpi ikerketapean ipini. Aurten osasun publikoaren kontrako delitu bat erregistratu dute, lehenengoz.

Zazpi hileko kartzela zigorra Durangon gidabaimenik barik gidatzeagaitik

Gertakariak 2023ko otsailean izan ziren. Euskadiko Auzitegi Nagusiak Bizkaiko epaitegiaren auzia berretsi du orain

Ekaitz Herrera DURANGO

Gidari batek zazpi hileko kartzela zigorra jaso du Durangoko kaleetan gidabaimenik barik zirkulatzeagaitik eta arau hauste hori behin eta berriro errepikatzeagaitik. Epaia orain irten da argitara, baina auziak 2023ko otsailaren 24an du jatorria, Ertzaintzak gidaria atxilotu zuen egunean. Egun hartan, gidariak ez zuen abiadura mantsotu Durangoko zebrabide batera hurretratzean, eta Ertzaintzaren patruila batek geldiarazi egin zuen. Agenteeek egiaztatu zutenez, ez zeukan gidabaimenik. Gainera, hainbat droga topatu zuten ibilgailuan: MDMA pilulak, kalamua eta anfetamina.

Bizkaiko Auzitegi Probintzialak auzibideak hasi zituen gidariaren kontra, eta aurtengo uztailean kaleratu du epaia: gidaria absolbitu egin zuten osasun

publikoaren kontrako delituen-
gaitik, baina ez bide segurtasun-
naren kontrako arau hausteen-
gaitik. Gidariak, orduan, helegi-
tea ipini zion sententziari, baina
Euskadiko Auzitegi Nagusiak
baztertu egin du eta Bizkaikoaren
zigorra berretsiti du asteon.

Arau hauste errepikakorrak

Gidariaren defentsak kartzela zigorra komunitatearen aldeko lanekin edo diru-zigorragaz ordezkatzea eskatu zuen, baina Euskadiko Auzitegi Nagusiak atzera bota zuen aukera hori, gizonetakoak antzera bateko bost delitu egin zituelako iraganean, era errepikatuan. Horregaitik, epaileek ondorioztatu dute kartzela zigorra irtenbide "logikoa, bidezkoa eta proportzionala" dela orain arteko zigor arinagoak eta komunitaterako lana ez direlako "eraginkorrak" izan.

Garaiko jolasgune nagusia egun euritsueta ere erabili ahal izango da laster

Azaro-otsail artean sabaia ipiniko dute udaletxearen behealdeko txintxaunetan.

Ekaitz Herrera GARAI

Garaiko Udalak herriko jolas-gune nagusia estaliko du, udal-txarearen behealdeko txintxaun eremua. Sabai bat atonduko dute bertan, herriko ume eta familiek urte osoan zehar izan dezaten txintxaunetan ibiltzeko aukera, eguzki zein euri. Era berean, bost arbola landatuko dituzte jolasgunearen ondoan.

Udalak dagoeneko enpresa bati esleitu dio proiektua. Zutoinak ipiniko dituzte jolasguneako ertzetan, eta estalki prefabrikatu bat horien gainean. Materialei dagokienez, material birziklagarriak erabiltzea lehetsi dute, eta egurra egongo da kanpoaldera begira. Proiektuaren aurrekontua 193.400 eurokoa da. Udalak Bizkaiko Foru Aldundiaren diru laguntza lortu du obra finantzatzeko. eta

beste diru laguntza bat ere eskatu dio Eusko Jaurlaritzari.

Garaiko Udalak gogorarazi du proiektua 2026ko aurrekontuetan jasotakoaren zati dela. Urte hasieran txosten teknikoa eta azterketa geologikoa egin zituzten.

Udaberrian behin betiko proiektua esleitu zuten, eta udan obra lizitatu ahal izateko baldintza-agiak prestatu. Orain dena daukate prest obrak hasteko. Sabaia azarotik otsailera bitartean atontzea aurreikusi dute.

Sabaiak honelako itxura hartuko du gutxi gorabehera. GARAICO UDALA

Garena kontatzeko

anboto

GARENA KONTATZEKO

ANBOTOREN URTEURRENA OSPATZEKO, KAMISETA ETA IZERDITAKOAK IZANGO DITUGU SALGAI

*Azaroaren 3tik 17ra online denden eskariak egin ahal izango dira anbotoaren webgunean

Olentzerok argi-parke magikoa izango du Zornotzako Jauregibarrian Gabonetan

Olentzeroren Baso Magikoak azaroaren 30ean zabalduko ditu ateak Zornotzan

Aritz Maldonado ZORNOTZA

Jauregibarriak itxura magikoa hartuko du Gabonetan; izan ere, data berezi horietan, Olentzeroren Baso Magikoa ipiniko dute bertan. 20.000 metrotik gora argi giralanda, eta argizatutako 4.000 lore ipiniko dituzte gunea girotzeko. Ainhua Salterain alkateak bertan sortuko den giroa nabarmendu gura izan du. "Gabonak ez dira opariak eta argiak bakarrik, elkarregaz gozatzeko momentua ere badira. Ilusioa pizten da egun horietan, eta umeen zein nagusien begietan hori ikustearen modukorik ez dago", azaldu du alkateak.

Gabonetan herria girotzeko helburua ere izango du baso magikoak. Zornotzarrak zein bisitariak erakartzeko, 1.000 sarrera establezimendu eta denden eskura utziko ditu. "Gabonetako magia Jauregibarritik harago zabaltzea gura dugu, gure kaleetara eta saltokietara ere heltzea. Parkera doazen pertsonak Zornotzan paseatzeko, gure establezimenduak ezagutzeko eta erosketak bertan egiteko aukera ere aprobetxatzea gura dugu", gaineratu du. Horri lotuta, Bizkaidendakena gala Zor-

Ana Ortega, Montse Contijots eta Ainhua Salterain.

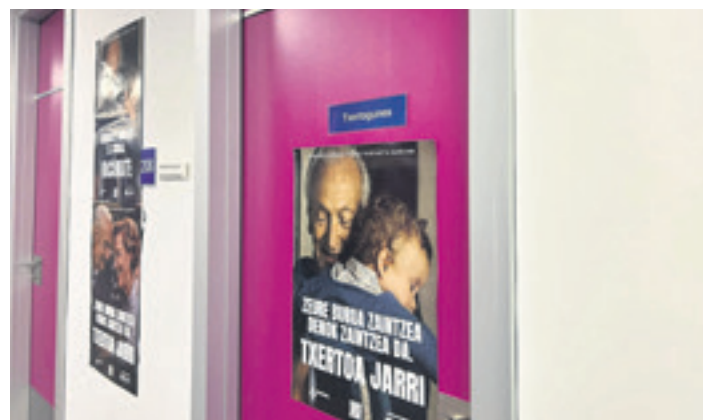
notzan egingo dutela gogoratze-ko baliatu du aukera Salterainek. Azaroaren 14an izango da. Udalak hitzordu hori sektoreari omenaldia egiteko, merkatarien ibilbidea eskertzeko, eta Zornotzaren garapen ekonomian eta sozialean egin duten ekarpena aitortzeko baliatuko duela ere aurreratu du.

Zornotzarrek lehenago

Baso magikoa azaroaren 30etik 2027ko urtarrilaren 6ra arte bisitatu ahal izango da. Dena dela, zornotzarrek azaroaren

27an, 28an eta 29an ere izango dute aukera parkea ezagutzeko. Baso magikoa instalatu eta martxan ipini bitartean, parkeko zenbait gunetan mugak ipiniko dituztela azaldu dute, eta bertatik igarotzeko ibilbideak egokituko dituztela.

Bestalde, gazteentzat lan aukerak sortuko dituztela ere azpimarratu du Salterainek. Hamar gazte zornotzar kontratatuko dituztela aurreratu du. Interesa dutenek iaz martxan ipinitako Gazteen Enplegu Planean eman behar dute izena.

Zornotzako txertogunea.

Gripearen aurkako txertatzea indartzeko gunea Zornotzan

A. M. ZORNOTZA

Osakidetzak hamabi txertogune prestatu ditu gripearen aurkako txertaketa kanpaina indartzeko, horietariko bat Zornotzan. Prebentzioa indartzea eta txertaketa erraztea da neurriaren helburua. Datorren azaroaren 1era bitartean egongo da zabalik eta ez da beharrezkoa izango aurretiazko hitzordurik eskatzea; astelehenetik barikura egongo da zabalik, 15:00etatik 20:00etara. Sei hilabete baino gehiagoko zornotzar guztiek hartu ahal izango dute, lehentasunezko kolektiboren bateko kide izan zein ez. Hala ere, Osakidetzak aurtengo kanpaina arreta berezia ipini gura izan dio haurdun dauden eta osasun profesionalen zaintzari. "Funtsez-

ko kolektiboak dira kutsatzea prebenitzeko eta komunitate-osa-suna bermatzeko", azaldu dute. Horrez gainera, Osasun Sailak eta Osakidetzak biztanleei dei egin diete txertatzeko. "Txertoa da neurrikeraginkorra gripearen konplikazioak, ospitaleko ingreseak eta heriotza prebenitzeko. Txertatzeak norberaren eta inguruko pertsona kalteberen osasuna babesten laguntzen du", adierazi dute.

Gripearen aurkako txertoaz gainera, Zornotzako txertoguneak COVID-19aren aurkako txertoa ere eskainiko diete 65 urtetik gorako herritarrei. Kasu horietan, txerto biak bisita berean hartu ahal izango direla aurreratu du Zornotzako Udalak.

Berrizko Udala osasungintza publikoaren alde, aho batez

Elkarretaratze bateko irudia.

A. M. BERRIZ

Berrizko Udala Berrizko Pentsiodunen Mugimenduaren eskariak babestu eta osasungintza publikoaren alde agertu da. Hain zuzen ere, osoko bilkuran aurkezturiko mozioa aho batez onartu dute aste honetan, EAJ-ren, EH Bilduren eta PSE-EEren aldeko botoekin. "Berrizen bereziki kezkatzen gaitu Lehen Mailako Arretaren eta Osasun Zentroaren egoerak, profesionalen eskuragarritasunak, eta absentiak eta ordezkapenak behar den moduan ez estaltzeak", azaldu dute. Baina pentsiodunen kezka ez da Lehen Arretara mugatzen. Ohar berean azaldutakoaren arabera, 2025eko maiatzetik hona batez besteko itxaronaldia 54,85 egunetik 97,21 egunera igo da kirurgietan, eta 63,40 egunetik 95,55era kanpo kontsultetan.

Atxondoko artisau eta nekazari azoka abenduaren 6an izango da

A. M. ATXONDO

Abenduaren 6an egingo dute Atxondoko Nekazaritza eta Artisautza Azokaren edizio berria. Ohikoa duten moduan, Apatako plaza eta inguruak herritarrez beteko dira, azoka giro onean ospatzeko. Aurten go edizioan Atxondoko Udalak arreta berezia ipini gura du bertako nekazaritza produktuen sustapenean. Horretarako, inguruetako nekazariei azokaren parte izateko gonbit egin diete. Nekazaritza postuak plaza nagusian kokatuko dituzte, eta bertaratzen direnei janerako eta edanerako aukera eskainiko zaie, azokaren jai giroa indartzeko. Artisautza postuak

farmazia ondoko plazan ipiniko dituzte.

Parte hartu gura dutenek jadanik eman dezakete izena, bai udaletxean bertan baita webgunearen bitartez ere. Azaroaren 7ra arte dago zabalik epea. Artisautza postuen artean, aukeraketa egingo litzateke horretarako beharrezana balego.

Udalak bertako nekazaritza arloko postuak indartzeko apustua egin du aurtan

ERAMAN euskara PRAKTIKARA

Hileetako lanak amaituta, jolastokiko berdegunea prest dago umeak hartzeko.

Zaldibarko eskolako jolasgune berria gaur arratsaldean zabalduko dute

Eskolak berdegunea izango duela ospatzeko, ikasleek txokolatada eta horma-irudi bat egingo dituzte, 16:15ean

Ekaitz Herrera ZALDIBAR

Gaurtik aurrera, Zaldibarko eskolako ikasleek eremu berri bat izango dute erabilgarri jolasorduez eta aisialdiaz gozatzeko: parke berde bat. Eta ikastetxeak espazio natural hori irabazi duela ospatzeko, gaur arratsaldean jai txikitxo bat egingo dute. 16:15ean, umeek txokolatada egin eta horma-irudi bat margotuko dute Eñaut Aiertzagüena artista iurretarren gidaritzapean.

Azpiegitura berria gaur zabalduko duten arren, aspaldikoak

dira ikastetxean berdegunea ipintzeko eskaerak. Gutxienez 2018koak, eskola komunitateko kideak orduan hasi ziren-eta jolaserako eremu naturalago baten beharrezana plazaratzen. Baina proiektua atzeratzen joan da urterik urte, harik eta eskola komunitateko kideek 2023an eskaera berrartu zuten arte. Zaldibarko Udalak iazko azaroan hasi zituen lanak, eta oraintsu amaitu ditu. 307.489 euroko aurrekontuagaz, 1.500 metro karra-tuko berdegunea eratu dute. Barruan, eszenatoki txiki bat,

begiralekuak, jesarlekuak, jolasak, belarra eta egitura kubikoak ipini dituzte.

Eneritz Azpitarte alkateak azpimarratu duenez, obrak helburu bikoitza dauka: "Eskolako jolastokia handitzea batetik, eta umei naturagaz kontaktu gehiago izateko espazioa eskaintzea bestetik. Izan ere, umeek kiroldegia erabili izan dute gehienbat orain arte", nabarmendu du Azpitartek. Halaber, alkateak gaineratu du berdegunea lehenengo fasea dela jolastokia hobetzeko lanen artean. Aurrerantzean, eskolako eraikinen arteko eremuan ipiniko dute arreta, asfaltozko espazioan. "Bigarren faseak eremu hori berritzea eta jolastokia bere osotasunean hobetzea ahalbidetuko digu. Gure herriko hezikidetzak hobetu egingo dugu jolastoki hezigarriago batez", adierazi du Azpitartek.

"Iurretako pediatria zerbitzuan bizi dugun egoera onartezina da"

Xabi De Carlosek hiru urteko alaba eta hile biko ume jaioberria ditu. Herrian pediatria zerbitzurik ez dutela adierazi du

A. Basauri IURRETA

Laneko bajak edo langileen oporraldiak ez betetzeak eragin zuzena du osasun zerbitzuan. Azken urteetan egoerak okerrera egin du Osakidetzan, eta herriarrek arduraz bizi dute hori. Xabier de Carlosen lekukotza bide zuzena da Iurretako pediatria zerbitzuaren egoera ezagutzeko. Hiru urteko alaba eta hile biko ume jaioberria ditu, eta kezka bizi du Iurretan azkenaldian bizi duten egoera, "egoera onartezina", bere esanetan.

De Carlosek azaldu duenez, Iurretan gaur egun ez daukate pediatria zerbitzurik, "eta horrek eragin zuzena du txikien ongizatean eta osasunean". "Hiru urteko alabaren azterketa medikoa hile eta erdi atzeratu digute, eta erizainak ez digu ziurtatu pediatria egongo denik", argitu du. Bestalde, hile biko ume jaioberriaren azterketa medikoa asteon izan dute: umea erizainak ikusi du Iurretan, baina pediatrik Durangon ikusi du. Arazoa larria dela esan du: "Jaioberrien eta umeen nahitaezko berrikuspentetan atzerapen kezagarriak izaten dira eta eragozpen logistiko alferrikakoak eragiten dira. Gainera,

Iurretako anbulatorioa.

bakoitzean pediatria batek artatzen du umea. Arreta-ezak eta kolapsoak eragina dute gure seme-alaben oinarritzko asistentzian", esan du De Carlosek. Argitu du beste hainbat gurasok ere arduraz bizi dutela egoera.

Umeek kalitatezko eta gertuko Osasun publikoa merezi dutela esan du De Carlosek, eta ume baten lehen aste eta urteak oso garrantzitsuak direla. Osakidetza kexa aurkeztu du. "Irtenbide azkar eta behin betikoa" eskatzen du, "Iurretan pediatria-plaza bete dadin".

Otxandiarren Ezpatadantzari Eguna ospatuko dute zapatuan, lehenengoz

A. Basauri OTXANDIO

Gaur egungo dantzariak eta Otxandion inoiz dantzari izandakoak elkartuko dira Plaza Nagusian, zapatuan. Izan ere, Otxandiarren Ezpatadantzari Eguna ospatuko dute, aurten lehenengoz. Guztira, 50 dantzari batuko dira Dantzari Dantza eta Soka Dantza egiteko. Ekitaldia 18:00etan hasiko da. Eguraldiak lagundu ezean, Mainondo pilotalekura lekualdatuko dute erakustaldia.

"Inoiz dantzari izandako batzuk berriro ere plazara irteteko gogo egon dira eta gogo hori jaialdi batean zelan txertatu pentsatzen hasita sortu zen ideia", azaldu du Urduri dantza taldeko

kide Ainhoa Lasuenek. Jai giroak erakustaldia amaitu eta gero ere jarraituko du. Dantzari eta txistulariei luntxa emango zaie, eta Akelarre txarangak alaituko du gero giroa.

Otxandion elkartuko diren dantzaririk gazteenek 11 urte dituzte. Eta nagusienek 50-55 urte inguru. "Herrian oraindino badago gogo eta ardura bat neska-mutilek aukera izan dezaten Dantzari Dantza ikasteko, eta jaialdi hau horren isla da. Durangaldeko herri legez, oraindino mantentzen dugu lotura Dantzari Dantzagaz, eta gogo hori erakutsi gura dugu", gaineratu du Lasuenek. Urduri dantza taldeak 100 bat dantzari ditu gaur egun.

Ezpatadantzari Eguna Otxandion. UDALA

Erromeria

Ezpatadantzari eguna borobiltzeko, Durangaldeko Errota erromeria taldeak Gaztetxean joko du. Kontzertua 22:00etan hasiko da. Ondoren, musika jartzaileak egongo dira.

Oromiño erreken bideak gordetako ondarea ezagutzeko aukera, Iurretan

A.B. IURRETA

Oromiño erreka bizkarrezur legez hartuta, ibilbide berezia egingo dute asteburuan Iurretan, Ondarearen Europako Jardunaldien barruan. Gerediaga elkartek eta udalak ordu biko ibilbide gidatua antolatu dute zapaturako. Bertaratutakoek erreka bazterreko paisaia ezagutzeko aukera izango dute, eta inguruko ondare industrial ere bai: olak, errotak, argi-etxeak eta bestelako aztarnak, gizakia- ren eta naturaren arteko lotura historikoa agerian uzten duena. Halaxe azaldu dute antolatzaileek. "Ibilbideak aukera paregabea eskaintzen du tokiko historia, natura eta ondarea ezagutzeko,

eta esperientzia praktikoa eta interesgarria izango da", nabarmendu dute.

Ibilbide bi

Oromiño auzoko etxearen aurrean hasiko dute ibilbidea. Gaztelaniako ibilbide gidatua egingo dute lehenengo, 10:00etan, eta euskarazkoa gero, 12:30ean. Aurretiaz izena eman behar da. Informazio gehiagorako edo lekua hartzeko, 946818066 telefono zenbakira deitu daiteke, edo ejardunaldiak@gmail.com helbide elektronikora idatzi. Aurtengo jardunaldietan, galtzen dabilen ondarean ipini gura izan dute arreta, horren inguruko kezka eta ardura zabaltzeko.

Bi gau **
Gosaria
Upategira bisita
Ardo dastatzea**

40€ urtean

946 818 558
anboto.org/epin-kide

946 816 5558 **EGIN**
anboto.org/egin-kide
ANBOTOKIDE

046 816 558
anboto.org/egin-kide

EGIN 946 816 558
anboto.org/egin-kide
ANBOTOKIDE

25 URTE
25 SARI
25 EGUNETAN

ZOZKATUKO DITUGU

ANBOTOKIDEEN ARTEAN

Azaroaren 9tik aurrera

Anboto zurea ere bada

Urteurren oso berezia da guretzat, eta bidelagun izan zareten guztioi bihotzez eskerrak eman gura dizkizuegu, zuen babesa ezinbestekoa da eta.

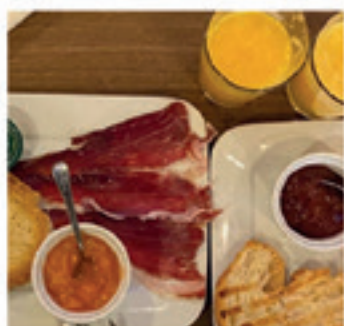

40€ urtean

Urriko ZOZKETAK

Zelai Hotela

(Zumaiia): Talaso saioa eta gosaria barne duen birentzako bonua.

Xiberu taberna

Bi gosari bikoltz (Zornotza).

Aukan izozkiak

8 izozki edo etxera eramateko 1/2 litroko 2 tarrina. (Durango)

Anboto zurea ere bada

Okm batzen gaituen distantzia

Lazkao Txiki gogoratzeko ekitaldia egingo dute gaur iluntzean Salbadoreko ermitan

19:00etan hasiko da ekitaldia, Xabier Amuriza bertsolariaren gidaritzapean

Maialen Zuazubiskar ABADIÑO

Joxe Migel Iztueta 'Lazkao Txiki' 1926ko irailaren 15ean jaio zen. Bertsolari ezaguna jaio zenetik 100 urte joan direla eta, gaur, urriak 23, ekitaldi bat egingo dute Abadiñoko Gerediaga auzoko Salbadore ermitan 'Lazkao Txiki'-ren irudia gogoratzeko. Ekitaldia 19:00etan izango da. "Lazkao Txiki historian izan den bertsolaririk injenioitsu eta liluragarrienetarikoa bat da. Euskal Herriko hainbat tokitan ekitaldiak egiten dabil-tza bera gogoratzeko, eta zelan ez dugu ba guk egingo! Salbadore ermita leku ederra da horretarako", azaldu du Xabier Amuriza bertsolariak eta ekitaldi honen bultzatzaileak.

Amurizak berak ere parte hartuko du ekitaldian, eta, berak aurreratu duenez, Lazkao Txikiren bertsoek eta legatuak

izango dute protagonismoa. "Lazkao Txikiren bat-bateko bertsoen antologia bat kantatuko dut, azalpen batzuk emango ditut, eta memoria ere egingo dugu. Horrez gainera, neure bertso sorta bat ere abestuko dut", gaineratu du bertsolariak.

Amurizak herritarrei ekitaldira joateko deia egin die. "Bertsosazaleei eta oro har euskaraz dakien edonori bertaratzeko gonbit egiten diet. Asko gozatu-ko duzue. 'Lazkao Txiki' figura genial bat izan zen eta hori ekitaldian islatuko da", gaineratu du Amurizak.

Lazkao Txiki, mikrofonoa eskuan hartuta. ARGIA FOTOTEKA

Naxker, Nafarroa 1512 eta Mugi Panderoa, besteak beste, Urriko Jaietan

M.Z. MALLABIA

Urriaren amaieragaz batera, badatuz Mallabiko Urriko Jaiak. Gaur hasiko dira, 18:00etan, Satxibu aisialdi taldeak jaurtiko duen txupinazoagaz. Gero, 18:15ean, Elizpeko pilota txapelketaren finala jokatu da eta V. Kick Boxing-boxeo gaua ere izango dute. Beste hainbat ekintzaren artean, Oilar Beltzak taldeak kontzertua emango du, 22:00etan, eta horren ondoren Mugi Panderoa erromeria taldeagaz dantza egiteko aukera egongo da.

Zapaturako egun osoko egitaraua antolatu dute Mallabian. Bikotekako frontenis maratona-gaz eta duatloi txikiagaz emango diote hasiera egunari. 12:00etatik 15:00etara, Mallabiko IX. Arda Feriala egingo dute, eta 14:30ean, Gazte Asanbladak antolatuta, herri bazkaria egongo da eskolako frontoian. Arratsaldean bertso saioa, umeentzako jolasak eta kale animazioa egongo dira, besteak beste.

Corazón Oxidado (Fito & Fiti-paldis taldeari gorazarre), Nafarroa 1512 eta Naxker taldeen kontzertuek emango diote akabera egunari.

Ohitura duten legez, domekan amaituko dituzte jaiak. Denerik izango dute azken egun horretan: bakarko frontenis maratona, V. Autoen Slaloma, magia ikus-kizuna eta mus txapelketa.

Naxker. NAXKER @AMAIAMARCOS

Nekazaritza eta obra ibilgailuentzat IAT mugikorra Mallabian

IAT mugikorra egiteko ibilgailua.

M.Z. MALLABIA

Mallabiko Udalak akordioa lortu du Ibilgailuen Azterketa Teknikoagaz, eta akordio horri esker herriarrek nekazaritza eta obra ibilgailuen azterketak Mallabian bertan egin ahal izango dituzte. Udalak Goitondon Bekolau 14 pabiloian duen instalazioan emango dute zerbitzua, urriko hiru egunetan: 28an, 29an eta 30ean.

Udalak jakinarazi du interesdunek aurrez hitzordua hartu beharko dutela. Horretarako, 686 900 432 telefono zenbakira deitu behar da.

Izurtzan presa bi kenduta Mañaria erreka- ren ur-jario naturala berreskuratu dute

Eraitsitako presa biak Arbizolea industrialdearen inguruan zeuden

J.Derteano IZURTZA
Uraren Euskal Agentziak (URA) Mañaria ibaian erabilerarik ez zuten presa bi eraitsi ditu Izurtzan. Presa biak Arbizolea industrialdearen inguruan zeuden. "Ibaia-
ren jarraitutasuna berreskuratzeko, arrain-faunaren mugimendua errazte eta ibilgura sedimentuak garraiatzeko dinamika naturalagoa itzultzea" izan dira jarduketaren helburuak, URAk ohar batean azaldu duenez.
Presa txiki biak zeharkako oztipoak ziren ubidean. Ibaia-
ren goiko aldekoak 12 metroko luze-
ra eta 1,5 metroko altuera zuen; besteak 15 metroko luze-
ra eta 1,5 metroko altuera. Orain, egi-
tura horien zati handi bat kendu eta deflektore legez jarduten duten albo-tarte jakin batzuk baino ez dituzte mantendu.
"Presak kentzeak arrain espe-
zieei lekualdatzea errazten die,

eta lehen atxikitako sedimentuak korrontean bertan ibaia-
n behe-
ra garraiatu ahal izatea ahalbi-
detzen du, beste oreka-egoera batera heldu arte", azaldu du URA agentziak. Mañaria ibaia-
n, besteak beste loina, Graellseko

barboa, arrankaria, ezkailua eta eroa espezieak bizi direla nabar-
mendu dute. Gainera, tarte hori Ibaizabal ibaia-
ren goi-ibarretakoa da, eta Kontserbazio Bereziko Eremutzat jotzen da bisoi euro-
parraren biziraupenerako.

Mañaria ibaia, Arbizolea inguruan, presatariko bat kenduta. URA

Elorriko %4ko igoera orokorra onartu dute 2027ko ordenantza fiskaletan

J.D. ELORRIO
Elorriko Udalak 2027ari begi-
rako ordenantza fiskalak onar-
tu zituen azken udalbatzarrean. Proposamena EH Bilduren eta EAJren aldeko botoekin eta Podemosen kontrako botoagaz onartu zen.
Datorren ekitaldiari begira, udal zergen eta tasen %4ko egu-
neratze orokorra onartu zuten. KPIaren azpitik dagoen igoera dela nabarmendu du udalak ohar batean: "2026ko iraileko KPIa %5ean kokatzen da Auto-
nomia Erkidegoan. Horrela, Udalak onartutako %4ko igoera KPIaren bilakaeraren azpi-
tik geratzen da, zerbitzu publi-
koen finantziario ahalmena mantentzeko helburuagaz eta, aldi berean, herritarrek bizi-
tzaren garestitzearen gainetik dagoen zama gehigarriarik har-
tu ez dezaten".
Gobernu taldearen hasierako proposamenak EAJren ekarpen bi txertatu dituela ere azaldu dute: alde batetik, Ondasun Hi-

giezinen Zergaren (OHZ) %99ko hobaria alokairura bideratutako etxebizitza hutsen programen barruan administrazio publikoei lagatako higiezinentzat; eta, bestetik, Eraikuntzen, Instala-
zioen eta Obren gaineko Zerga-
ren (EIOZ) %50eko hobaria higiezin partikularretan ibil-
gailu elektrikoak kargatzeko puntuak ipintzeagaitik.

Elorriko Udal.

Mañariko Errekondo taberna urriaren 30eko barikuan zabalduko dute

Bertaraten direnentzat cateringa eskainiko dute, 18:30ean.

J.D. MAÑARIA
Mañariko Errekondo tabernak urriaren 30ean zabalduko ditu berriro ateak. Udalak taberna-
ren ardura esleitu zienetik, arduradunak lanean aritu dira taberna ahalik eta lasterren zabaltzeko, eta azkenean dato-
rren asteko barikurako ipini dute eguna. 18:30ean hasita, tabernara doazentzat doane-
ko cateringa eskainiko dute, ongi-
etorri legez. Aurrera begi-
ra, tabernako arduradun berriek bazkariak eta afariak emateko asmoa dute.

Trapu Zaharrak 44 urteko ibilbidea agurtuko du Mañarian

J.D. MAÑARIA
Trapu Zaharra konpainiak *Az-
kena eta bagoaz* antzezlanau-
talaratuko du gaur, urriak 23,
18:30ean, Mañariko kultur etxean. Emanaldia berezia izango da konpainiarentzat, 44 urteko ibil-
bidearen ondoren azken ikuski-
zuna aurkeztuko du eta Mañarian, agur biraren barruan. Santi Ugaldek zuzenduriko konpainiak

hogei bat ikuskizun sortu ditu urte hauetan, umorea eta kale antzerkia ardatz hartuta.
Azkena eta bagoaz obrari da-
gokionez, egoera profesionalean gainbeheran dagoen kale an-
tzerkiko aktore batek aretoko antzerkian probatzea erabakiko du. Horretarako, antzerki kla-
sikoko aktore batek elkartu-
ko da, obra berri bat sortzeko. Proiektua finantzatzeko, aurre-
ko konpainiagaz ibili zen pla-
zetara bueltatuko da eta obra berriaren eszenak kalean an-
tzeztuko ditu.

BERRIZKO KULTUR EKITALDIAK

AZAROA

6

OETIRALA

Ipuln kontalaria: JOI

20:00 Berriz Kultur Etxea

13

OETIRALA

Antzerkia: Tretabx

17:00 Berriz Kultur Etxea

15

OETEGUNA

Zinema: La invitación

19:00 Berriz Kultur Etxea

Bidutzi

Benetan Be antzerki taldea

Azaroak 1, igandea

18:00etan

Sarrera orokorra 4€

3€ bazkideentzat

3 URTE

San Agustín KULTUR GUNEa

Sanagustinalde, 12 • Tel.: 946 030 021 • sanagustin@durango.eus

Etxebizitzari buruzko mintegia egingo dute Durangon urriaren 28an

J.D. DURANGO

Durangoko Inklusio Mahaia etxebizitza ereduaren inguruko mintegiaren bigarren saioa egingo du urriaren 28an Durangoko Elkartegian. Ekimena 10:00etan hasiko da, ongietorriagaz. 10:15ean, hainbat alderdi politikok datorren urteko udal hauteskundeei begira etxebizitzaren arloan dituzten po-

litikak azalduko dituzte. 11:00etan mahai-ingurua hasiko da eta Eguzkilore Fundazioko, Alazti Fundazioko eta Azpeitiko Udaleko ordezkariak euren esperientzien eta praktika onen gainean berba egingo dute bertan. Izen ematea JAED eta Sar-tu-Zabaltzen erakundeek egotzetan egin daiteke, astegunetan, goizetan.

DURANGALDEA ASTEON

Ortugintza ekologikorako 37 lursail atontzen hasi dira Eguzkitzan

DURANGO Durangoko Udala ortu ludikoak atontzen hasi da Eguzkitzan, Hegoaldeko etorbidearen aldamenean. 37 lursail atonduko dituzte eta partzela bakoitza 50 metro karratu zabal izango da. Ortuk 2027ko lehenengo hiruhilekoan erabilgarri egotea gura dute.

Eguzkitzako lursaila. DURANGOKO UDALA

Durangoko Merkatuan sukaldaritza tailerra egingo dute urriaren 24an

DURANGO Udazkeneko produktuak lagun, urriaren 24an sukaldaritza tailerra egingo dute Durangoko Merkatuan. Horretarako, Miriam Ortiz sukaldari tolosarrak saio praktikoa bat eskainiko du 9:30etik 11:00etara.

Irailaren 24an egindako ekimena.

Etxebizitza Sindikatu Sozialistak greba orokorra antolatzen deitu du

DURANGALDEA Gaur, urriak 23, bilera egingo dute Durangon azaroaren 11ko greba orokorra antolatzeko. 19:00etarako ipini dute hitzordua Santa Anako plazan. Elorrioren, Abadiñon, Zornotzan eta Otxandion ere badabilta grebarako lantaldeak osatzen.

Durangaldeko etxebizitza sindikatua Elorrioko etxegabetze batean protestan.

GUTUNAK

Zure gutuna helarazteko helbidea: Bixente Kapanaga 9 - lurreta
DATUOK BARIK EZ DA GUTUNIK ARGITARATUKO: Izen-abizenak / Telefonoa /
/ Helbidea / Nortasun Agiriaren zenbakia.

Alderdi, elkarte edo taldeko iritzia kide baten izenean sinatuta eta ANBOTOren irizpideen arabera zuzenduta publikatuko dira. Bidalitako testuak ezingo du 1.500 karaktere baino gehiago izan (tarteak barne).

POLITIKAN

Dorreak eta errotondak

IMA GARRASTATXU
EH BILDU

2021eko martxoaren 14an egin zen Durangoko erdigunerako proiektuaren inguruko kontsulta. Emai-tza argia izan zen: durangarrok ez dugu dorrerik gura. Ordu-tik hona joan dira hauteskundeak, gobernuak eta urteak. Baina orain denok, indar politiko guztiok, argi dugu garai bateko proiektu faro-nikoak zentzurik ez duela. Joan den legegintzaldian, EH Bilduko alkate nintzelarik, aurreakordio bat sinatu genuen Eusko Jaurlaritzarekin, lur horien etorkizuna desblokeatzeko. Baina, ondoren, bide horri jarraipena eman behar-rean, prozesua zerotik hasi zuten EAJk eta PSEk, lau urteko paralisia eraginez. Orain, atzera, lehen-go puntu berera bueltatu gara antza, baina proiektatuta zegoen 33.000 m2-ko parkea nabarmen txikitzeko asmoa omen dute, eraikinen konfigurazioa eta zehaztasun gutxi duen osasun ekipamendu bat tarteko. Herriararen mandatura argia izan zen, eta argia da: inguruko eraikinekin armonian doazen eraikuntzak nahi ditugu, ahalik eta berdegune handiena eta ahalik eta trafiko eta kutsadura gutxien; Durangok faltan baititu berdeguneak, eta osasuna hori ere bada. Anbulatorio berri baterako badaude leku egokiagoak. Zoritxarrez, oraindik, proiektu faronikoen errotondan bueltaka gabiltzala dirudi. Hurrengo asteetan parte hartzeko aukera dugu inkesta bidez. Udalak bide hori ireki du durangar guztiok nolako erdigunea nahi dugun deskribatzeko. Berriz ere hitz egiteko garaia da.

anboto

ARGITARATZAILEA

Gertuko Koop S.,
Gizarte Ekimenekoa

Bixente Kapanaga, 9
48215 Iurreta - Bizkaia
Tel.: 946 816 558
Erredakzioa: 946 232 523
Publizitatea: 946 217 902

Zuzendaria

Jone Guenetxea Arrinda.

Erredakzio burua

Ekaitz Herrera Azkarraga.

Administrazioa

Itziar Belar Zubizarreta.

Publizitatea

Goretti Alonso Armendia.

Erredakzioa

Aitziber Basauri Gandiaga,
Joseba Derteano Bilbao,
Maialen Zuazubiskar
Gallastegi, Aritz Maldonado
Zabala.

Marketina

Defie Izaga Yeregui.

Maketazioa

Eider Alberdi Bengoa.

Zuzentzailea

Mikel Azkarraga Etxegibel.

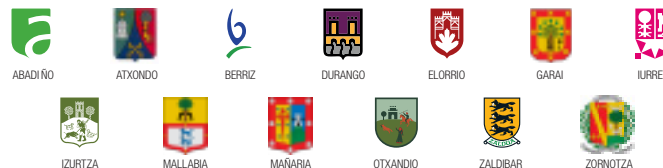
Lege gordailua: BI-2268/01

ISSN: 1578-7028

Tirada: 12.000 ale

LAGUNTZAILEAK

Aldizkari honek Bizkaiko
Foru Aldundiaren laguntza jaso du

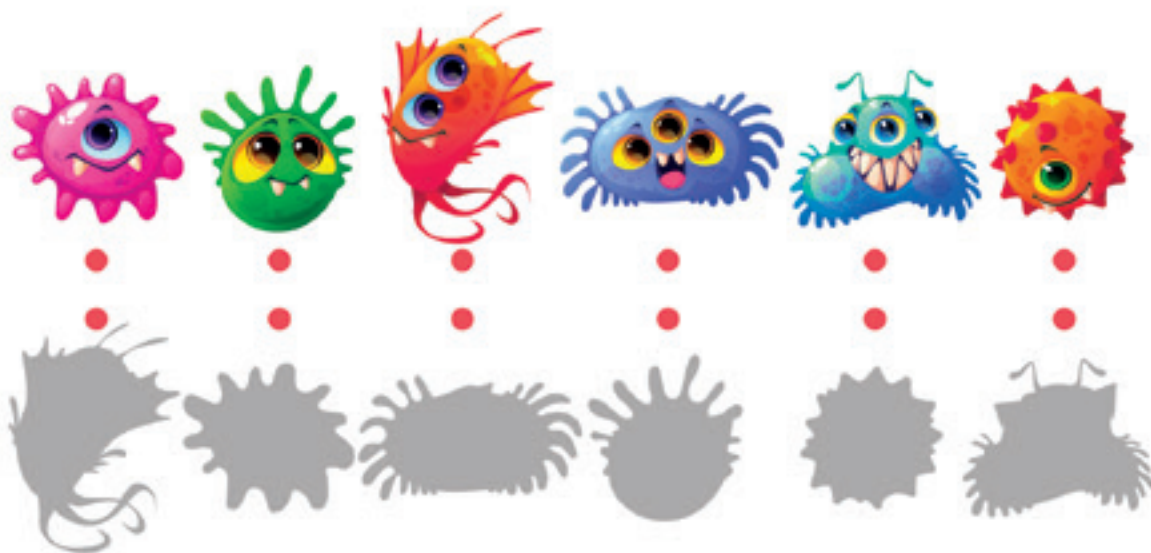
Hezkuntza, Hizkuntza Politika
eta Kultura Sailak diruz lagundua

BURUARI KLIK!

ITZALAK

Zein itzal dagokio irudi bakoitzari?

BIKIAK

Aurkitu bi marrazki berdinak

KIMU KUKUKA

ZERGATIK EGITEN DIGUTE ERASO BIRUSEK?

HATXIUI

BIRUSAK INFEKZIO-ERAGILE OSO TXIKIAK DIRA, ETA MIKROSKOPIO ELEKTRONIKO BATEKIN BAKARRIK IKUS DAITEZKE.

MATERIAL GENETIKOA: ADN EDO ARN

KAPSIDEA: MATERIAL GENETIKOA BABESTEN DU

LIPIDO-GERUZA: BIRUS BATZUETAN BAKARRIK

BAINA ARAZO BAT DAGO: EZIN DIRA BEREZ UGALDU.

BIRUSEK ZELULA OSTALARI BAT INBADITU, ETA KOPIAK EGITEKO MAKINERIA ERABILI BEHAR DUTE.

1 BIRUSAK ZELULAN SARTZEN DU BERE MATERIAL GENETIKOA.

2 ZELULAK BIRUSAREN ZATIAK MUKA KOPIA EGITEN DITU

3 BIRUS BERRIAK ERATZEN DIRA ETA ZELULATIK ATERATZEN DIRA BESTE BATZUK INFECTATZEKO.

BAINA GIZAKIAK EZ DIRA BIRUSEN OSTALARI BAKARRIAK

ANIMALIA-BIRUSAK: ANIMALIA ZELULAK INFECTATZEN DITUZTE.

FITOBIRUSAK: LANDAREAK KUTSATZEN DITUZTE.

MIKOBIRUSAK: ONDOAK KUTSATZEN DITUZTE.

BACTERIOFAGOAK: BAKTERIOAK INFECTATZEN DITUZTE.

BATZUK GABOTU EGITEN GAITUZTE, BAINA BESTE BATZUEK MESEDE EGITEN DIGUETE IKASI GEHIAGO BIRUSEI BURUZ ZIENTZIA KANERA BLOGEAN.

Egurraz berotu
El calor de la leña

944 074 653

www.enerbarri.com
C/ Murueta, 3. Abadiño

"Zuhaitz adarrak kimatzeko eta basoa garbitzeko lanek goranzko joera izango dute"

AIERT AGIRRE OTADUI ARRI BASOLANAK ETA LOREZAINZA

Aiert Agirre Otadui.

Ekaitz Herrera BERRIZ

Aiert Agirre berriztarra goi mailako teknikaria da baso eta ingurumen kudeaketan. Irailean bere enpresa propioa ipini zuen

martxan, Arri Basolanak eta Lorezaintza, eta bere bidetxoa egiten dabil ordutik, behar duenari basoa garbitzen, sasia kentzen eta arramak kimatzen la-

gunduta. Era berean, ez dio muzinik egiten beste lan batzuk egiteari: mendi lasterketetako bideak garbitu izan ditu, eta ortuak behar den moduan ego-

kitzen ere lan egin du. *@arri.basolanak* Instagram kontuan ikusi daitezke bere lanak.

Irailean zure enpresa propioa ipini zenuen martxan. Zelakoak izan dira lehenengo asteak?

Oso ondo joan dira, egia esanda. Zorte handia izan dut, ortuzaintza programa batean murgildu naizelako Urkiola Landa Garapenerako elkartearen eskutik. Programa horren bitartez, Durangaldeko hainbat ortu-ustiapenetara joaten naiz lan fisikoan laguntzera. Bestetik, basolane-kin loturiko lau-bost enkargu izaten ditut hileroko. Hasiberria izateko oso ondo dago.

Askotariko zereginak egiten dituzu, beraz.

Sasia eta belar altuak kentzea da nire zeregin nagusia, berdin baserrietan zein basoetan. Horrez gainera, adarrak kimatzen ditut eta baso-kubikazioak egiteko lizentzia daukat, hau da, egur masa tasatzen diot basoko egurra enpresaren bati saltzeko asmotan dabilenari. Eta, era berean, produktu fitosanitarioak aplikatzeko eta altuerako kimaketak egiteko gaitasuna daukat. Etorkizunean, basoak birpopulatzeko lanak egin gura nituzke.

Zer dira altuerako kimaketa horiek?

Altuerako kimaketa zuhaitzik zuhaitz igotzean datza. Demagun etxe baten ondoko zuhaitz adarra kendu behar dela. Mozketa hori behetik egiten baduzu, arriskua egoten da adarra etxe gainera edo ibilgailuren baten gainera jausteko. Nik beste teknika bat erabiltzen dut. Sokak eta beharrezko ekipazioa erabilia, zuhaitzen adaburuetara igotzen naiz, eta han goian nagoela moztzen dut adarra. Modu horretan adarra behar den moduan jaustea lortzen dut. Gaur egun boladan ipini da lan hori.

Sektoreak goranzko joera izan dezakeela uste duzu?

Garbitze lanek gora egingo dutela esango nuke. Izan ere, basoen kudeaketa txarto ulertu dugu orain arte. Jende askok uste du basoa bere horretan utzi behar dela. Baina ez. Gure basoetariko asko monokultiboak dira eta baso horiek zaindu gura baditugu, behar-beharrezkoa dugu horietan esku hartzea. Gaur egun kontzientzia handiagoa dago eta instituzioen laguntzagaz joera hori aldatzen dabil. Adibidez, udalak baso lurak erosten dabil. Gainera, banda marroiak pinua gaixotu du, eukaliptoia landatzeko moratoria indarrean egon da, eta aurten gehien landatu den espeziea sekuoia da. Bere egurra kalitate handikoa da altzariak egiteko, baina hori bai, 80 urte behar ditu errentagarria izateko. Oro har, basoa ez da lehen bezain errentagarria, eta jende asko tokiko espezieak landatzen dabil.

Udan sikatea eta suteak izan dira nagusi. Zergaitik da hain garrantzitsua basoa garbi mantentzea?

Basoko sasia zein belar altua erregai izan daitezke suarentzat. Horregaitik, ahalik eta gutxien egotea ahalegindu behar dugu, basoa garbi mantenduta. Tokiko basoek erresistentzia handiagoa dute, enborrak sendoagoak dira, eta horrek moteldu egiten dute sutea. Horrela, suhiltzaileek denbora gehiago dute sua amatatzeko.

"Sasia eta belar altuak kentzea da nire zeregin nagusia, berdin baserrietan zein basoetan"

cemosa
GRUPO CELULOSAS MOLDEADAS, S.A.

www.soul-cemosa.es

Autonomia, 2 - ATXONDO (Bizkaia) Tel.: 94 623 17 17 - Faxe: 94 623 17 99

"Dagoeneko hasi gara aurrezpena igartzen fakturretan"

ARITZ OTXANDIANO KANPO OREKA ENERGIA KOMUNITATEA

Otxandioko Oreka energia komunitateak hilabete bi daramatza martxan

J.Derteano OTXANDIO

Urteetako lanaren ondoren, Otxandioako lanarekin energia komunitatea martxan da herriko trantsizio energetikoa bultzatzeko helburuz. Hilabete bi dira abian hasi zela. Mainondoko instalazio fotovoltaikoak 81 kontsumo-punturi hornitzen die energia. Orekako errektore kontseiluko presidente Aritz Otxandianok (Otxandio, 1979) proiektuaren nondik norakoak azaldu ditu.

Zer helburugaz sortu zen Oreka energia komunitatea?

Otxandioaren trantsizio enere-
tikoa sustatzeko helburuz sortu
zen, arlo horretako erronkei
erantzuteko. Kooperatiba bat da
eta hainbat bazkide mota du.
Bazkide kontsumitzaileak Ore-
kak sustatzen dituen proiektue-
tatik energia kontsumitzen
duten pertsonak dira. Bazkide
laguntzaile legez, udala eta
11Lore elkarteak daude. Zerbitzu
bazkide legez, Arrasateko ko-
operatiba txiki bat dugu, Ekiter-
mik; aholkularitza zerbitzua
eskaintzen dute. Eurek ipini
dute azpiegitura fotovoltaikoa

eta eurek egingo dituzte mantentze-lanak. Azkenik, bazkide langileen aukera ere badago, baina ez da aurreikusten bazkide langilerik egongo denik.

Azpiegitura fotovoltaikoa eskolan eta frontoian dago.

Bai, Mainondon. Bateriak eta panelak han daude. 250 bat panel inguru. Azpiegiturak 120 bat kilowatteko potentzia fotovoltaikoa du. Potentzia hori autokontsumoa lako proiektu motetan egiten den handienetarikoa da. Tamaina horretatik behera momentuan autokontsumitzen

ez den energiagaitik merkatu-
ratzaileak behartuta daude zeo-
zer konpentsatzera. Eta, kontra-
ra, tamaina horretatik aurrera
soberakina merkatura saldu
behar da eta kudeaketa komple-
xuagoa bihurtzen da.

Energia zelan heltzen da etxeetara?

Autokontsumo partekatua da. Energia sarera joaten da zuzenean. Kontadore batek kontabilizatzen du zenbat energia pasatzen den ordurero. Gero, banaketa koefizientearen bitartez zehazten da sortzen den energiaren zer portzentaje egokitzen zaion komunitateko kide bakoitzari. Kontadore horren informazioa banatzaileak bidaltzen dio parte hartzen duen merkaturatzaile bakoitzari. Beraz, merkaturatzaileak badaki egun bakoitzean ordurero zenbat energia dagokion bakoitzari. Eta kopuru hori deskontatu egiten da fakturatik. Une honetan, 81 kontsumo puntu daude instalaziotik energia jasotzen.

Hile bi joan dira martxan ipini zenuenetik. Zein da orain arteko balorazioa?

Balorazio ona da. Hasi gara aurrezpena igartzen fakturetan. Bateriak izatera, lortzen diren

aurrezpenak azpiegitura foto-voltaiko soil batek ematen dituenak baino handiagoak dira. Gero, gure kasuak badu berezitasun bat eta uste dut Euskal Herrian ezaugarri hau duen lehenengo komunitate energetikoa garela: sistema guztia software inteligente batek kudeatzen du. Internetera sarbidea du eta merkatu elektrikoan aurreko egunean finkatzen direnez hurrengo eguneko orduko prezioak, softwareak badu informazio hori. Horrela, bateriaren kargak eta deskargak egiten dira, merkatuan momentuan argindarrak duen prezioaren eta aurreikusten den energia sorkuntzaren arabera. Adibidez, ordu konkretu batzuetan merkatuan argindarra oso merke badago, bateriak gorde egiten du energia, garestien dagoen momentuetan erabiltzeko. Kontsumitzaile bakoitzak aplikazio bat du eta aplikazio horren bitartez informazio guztia denbora errealean ikusi daiteke.

Aurrezpenaren adibide zehatz bat ipini zenezake?

Bai, neurea ipiniko dizut. Aplikazioan begiratu dugu [aplikazioa zabaldu du]. Begira.

aplikazioan komunitateko datu orokorrak ikusi daitezke, denbora errealean: plakak zenbat kilowatt sortzen ari diren, denen arteko kontsumo pilatua zein den... Bestetik, datu indibidualak ditugu, bakoitzak berea. Hemen agertzen da aurrezpenaren datua. Nire kasuan, irailean, 18,27 euro aurreztu ditut. Faktura erdira bajatzea izan daiteke, gutxi gorabehera; eta lortu dudana burujabetze energetikoa %54koa izan da.

Energia komunitatea hainbat urte-tako prozesuaren ondorioa da. Zeintzuk dira bidean aurkitu dituzuen erronka nagusiak?

Erronka asko egon da: azpiegitura egin aurretik, obretan zehar, diru laguntzak lortzerako orduan... Gero, 80 lagun kudeatzea ere dezenteko lana izan da: kontsumoak, portzentajeak, kapital ekarpenak... Ekarpene guztiak kontuan hartuta, 80.000 euro ipini ditugu. Azken erronka legeztatena izan da. Instalazioa Iberdrolagaz legeztatu behar da eta prozesu hori ere luzea eta konplexua izan da.

Zeintzuk dira etorkizuneko erronkak?

Instalazioak beste 20 etxeri edo kontsumitzaileari argindarra emateko kapazitatea du orain. Laster instalaziora herritar gehiago batzea da helburua. Dena beterik dagoela eskaera gehiago badago, beste leku batean beste instalazio bat egitea planteatuko litzateke. Gure bokazioa da gura duten herritar guztiek aukera izatea Otxandion ekoizturiko energia kontsumitzeko. Gero, beste esparru batzuetarako ere baditugu ideiak; adibidez, zelan lagundu dezakegun etxetako isolamendua hobetzen. Eta biomasari dagokionez, kontuan hartuta Otxandion egur asko erabiltzen dugula etxeak berotzeko, zelan antolatu gaitzkeen modu komunitario batean bertako baliabideak aprobetxatzeko. **Nazioarteko testuinguruan, energiaren kontrolak eta hornidurak geroago eta garrantzi handiagoa dute eta horrek agerian uzten du energiagazko dugun mendekotasuna. Testuinguru horretan, zer ekarpen egin dezakete Oreako energia komunitateak?**

Euskal Herria oso menpeko da kanpoko baliabide energetikoeiko. Argindarra horren zati txiki bat da une honetan. Kontsumo energetikoaren gehiengoa gasolina, gasa eta antzerakoak dira. Honek guzti honek sekulako inpaktua du bizitzaren

Aritz Otxandiano Oreako energia komunitateko errektore kontseiluko presidentea da gaur egun.

garestitzean. Hauxe gertatzen da gaur egun: munduko punta batean zeozer gertatzen da eta bat-batean gastu energetiko guztia izugarri handitzen da. Kanpo menpekotasun hori murriztu gura badugu, ahalik eta kontsumorik gehien elektrifikatu behar dugu lehenengo. Guk ez dauka gasik edo gasoilik, kanpotik ekarri behar da nahitaez, baina elektrizitatea hemen sortu dezakegu. Beraz, kontsumoa elektrifikatu behar da lehenengo, eta guk kontsumitzen dugun energiaren ahalik eta portzentajerik handiena gure kabuz ekoizten ahalagindu behar dugu gero. Horrek, aurrera begira, egonkortasuna ematen du gastuaren zati handi batean. Badakizu hemen ekoiztuko den argindarrak, kasu honetan Oreako ekoizten duenak, prezio berdina izango duela datozen 25 urteetan, prezio justu eta egonkor bat,

"Energia komunitateak herritarrak behar ditu, eta herritarrak erakartzeko gauza tangibleak behar dira"

munduan gertatzen denaren menpe egongo ez dena.

Martxoan Ehernergia aurkeztu zuten, Euskal Herri osora zabalduko den bigarren mailako kooperatiba energetikoa. Zeintzuk abantaila eskaintzen dizkie sare horretan parte hartzen duten proiektuei?

Ehernergia martxoan aurkeztu zuten, baina orain ipini dute martxan, urri hasieran. Lan ildo nagusi bi ditu. Lan ildo printzipala da komunitate energetikoei dituzten beharrianak asetzen laguntzea: kontabilitatea eramatea, bazkideen edo kapital ekarpenen kudeaketa... Komunitate txikiok gatz egiten zaigu hori dena eramatea, eta Ehernergiak zerbitzu horiek eskaintzen dizkie bere bazkide diren komunitate energetikoei; beste hainbat beharrianen inguruko aholkularitza tekniko ere eskaintzen du. Beste lan ildo bat da tokiko eskalan egin ezin diren proiektu batzuk Euskal Herriko eskalan aboratztea.

Otxandionko energia komunitateak zein leku du Euskal Herriko gainerrako komunitate energetikoen artean?

Gu hasi ginenean nahiko hasiberria zen komunitate energetikoen mugimendua. Orduko denok data beretsuan hasi ginen,

gutxi gorabehera. Lehenengo etapa horretako komunitateok autokontsumo fotovoltaiakoko instalazioetan zentratu gara batez ere. Gero bakoitzak bere erritmoan egin du aurrera. Adibidez, Hernanin, baliabide gehiagogaz, instalazio gehiago egin dituzte. Gure kasuan, gehiago kostatu zaigu gauzatzea, baina jada sartu gara komunitate energetikoei martxan dituzten pelotoi horretan.

Eskualdeari dagokionez, Durangon, Elorrioren eta Abadiñon badira komunitate energetikoei sortzeko mugimenduak, bakoitza bere errealitate eta erritmoan. Bide horretan

dauden komunitateei zer aholku emango zenieke?

Gauza konkretuetatik hasteko esango nien, egiteko errezenak diren gauzetatik. Jendeak ukitu ditzakeenak, nahiz eta txikiak izan. Hortik abiatuta, proiektu anbiziotsuagoak edo bestelako ideiak garatzen joango dira. Gure egitasmoak filosofia eta ideologia bat du atzetik, baina hori guzti hori zeozer konkretuan gorpuzten ez bada, gatz da jendea erakartzea. Energia komunitatea egiteko herritarrak behar dira, eta herritarrak erakartzeko gauza tangibleak behar dira.

Mainondon, frontoiko eta eskolako teilatuetan dauden panel fotovoltaiak. OREA

"Bizikleten arloan erreferentziazko prestakuntza sortu dugu"

DANIEL IRAZOLA ETA IÑAKI NARBAIZA MARISTAK IKASTETXEKO ZUZENDARIA ETA IRAKASLEA
Maristak ikastetxeak txirrindularitza sektorea indartuko duen formakuntza eskaintzen du

Aritz Maldonado DURANGO

Durango Maristak ikastetxeak Eraberritu Sarien Zubia jaso du oraintsu, bizikletak muntatzeko, puntuan ipintzeko eta mantentzeko espezializazioa bultzatzea gaitik. "Sari honek azken urteetan bizikletaren sektoreari lotutako enpresa, elkarte eta erakundeekin egindako lana aitortzen du, sektoreak berak hautemandako beharrian bati erantzuteko: bizikletak muntatzen eta mantentzen espezializatutako profesionalen falta", azaldu du Daniel Irazola Maris-

tak ikastetxeako zuzendariak. Bizikletak muntatu, prestatu eta mantentzearen Lanbide Heziketako espezializazioa arautu dute aurtan, Hezkuntza Ministerioaren bidez. "Prestakuntza aitzindaria da, eta gaur egun erreferentzia da Estatuan", gehitu du Iñaki Narbaiza espezializazioko arduradunak.

Gabezia bat betetzeko asmoagaz ipini zenuten martxan espezializazioa.

Daniel Irazola: Bai. Pandemia ondoren hasi ginen kontu honegaz. Hemen betidanik egon

da zaletasuna, baina izurritearen ondoren badirudi jende gehiago hasi zela bizikletan ibiltzen, eta baita bizikletak erosten ere. Bizikleta salmentak nabarmen gora egin zuen eta dendetan ez zegoen stock nahikorik. Hortaz, fabrikazioa hazi egin zen, baina jendea trebatzea falta zela esan ziguten. Gure inguruan enpresa indartsu bi ditugu; bata Orbea, Mallabian, eta bestea BH, Gasteizen; Durangaldeko jende askok lan egiten du horietan.

Iñaki Narbaiza: 2020an edo 2021ean Orbeatik deitu ziguten,

Daniel Irazola, ezkerrean zutik, Iñaki Narbaiza goian eskumatara, eta ikasle taldea.

LED INNOVATIONS DIGITALTECH

Elect. FDEZ
INSTALAKUNTZAK ETA SISTEMAK

TELEKOMUNIKAZIOA - ELEKTRIZITATEA
ELEKTRONIKA - MANTENUA

Ibarra kalea, 5 behe - Elorrio
Tel.: 946 582 943 / 685 750 401

ELECTRICIDAD
EGUZKI, S.L.
ELEKTRIZITATEA

946 815 201 · 689 709 602 Jabi
eguzki@elect-eguzki.es
Arzubia, 10 Apdo. 115
48220 MATIENA - ABADIÑO

UNAI GARAY

ITURGINTZA · BEROGINTZA · GASA
AEROTERMIA · GEOTERMIA · BIOMASA
INSTALATZAILE BAIMENDUA

659 673 790 · unaigaray@yahoo.es

berriozabaleta
· Iturgintza · Berokuntza · Gasa

INSTALATZAILE BAIMENDUA
AEROTERMIA ETA LURPEKO BEROKUNTZA

Jose Miguel Acedo
ELORRIO
berriozabaleta@yahoo.es · Tel.: 609 381 887

Durangaldeko Mankomunitatetik ere bai, jende premia zegoela, eta ez zekiten horri zelan erantzun. Fabrika ere bisitatu genuen, eta beharrian horri zelan erantzun pentsatzen hasi ginen.

D. I.: Zer egin begiratzeko hasi ginen, ordura arte ez zegoelako ezer araututa. Beraz, Espezializazio Programak egitea pentsatu genuen. Erantzun arin bat emateko aukera bat zen hori. Martxan nahiko erraz ipintzeko moduko programa zen, eta bizkortasun hori gure alde geneukan. Eta kontra Euskadirako

baino ez duela balio. Zelanbait esateko, guk sorturiko zerbait zen, gure ikasleentzat sorturikoa. Gaur egun martxan dagoen tailerra hortik abiatu zen. Paraleloki bigarren bide bat ipini genuen martxan, ikasketa arauak izatekoa. Horretarako, Estatuan ere hasi ginen martxan, AMBE (Asociación de Marcas y Bicicletas de España) elkar-teagaz hartu-emanetan ipini ginen, besteak beste. Hortik bidea zabaldu genuen ministeritzan arautzeko. Une honetan, BOEn publikatu eta gero, modu

formal batean eman dezakegu bizikletak muntatzeko, puntuan ipintzeko eta mantentzeko espezializazio ikastaroa.

I. N.: Lehenengo erantzun hori emateko, hasieran martxan ipini genuena interesgarria zen, bazuen bere balioa, baina Euskadin baino ez. Ikusten genuen beste maila batera igotzeko beharria geneukala, eta horretan lanean hasi ginen. Ikastetxeak abantaila gehiago du horregaz; izan ere, ordu gehiago eskaini dezakegu, ikasleei beste eskaintza bat emateko aukera ere hor dago, eta titulazioa ofiziala izatea, are gehiago Espainian, berri ona da. Orain, erkidegoetatik gure espezializazioa hartu eta euren errealtatera moldatu dezakete; orain, adibidez, Andaluziako ikastetxe batek behar duen adaptazioa egin dezake gurea oinarri hartuta.

D. I.: Estatuan jende askok txalotu du programa, eta hemen ere leku askotatik etorriko dira onurak. Adibidez, edozein bizikleta dendarentzat izan daiteke baliagarria. Denda zein enpresek ikasle prestatuak jasoko dituzte; eta ezin ditugu ahaztu, jakina, txirrindularitza taldeak, horiek mekanikariak behar izaten dituzte eta. Eta beste sektore batzuek ere behar izaten dituzte adituak: banatzaileek, osagarriak saltzen dituzten denda edo enpresek, markek...

Saria jasotzea egindako lanari aitortza bat da.

D. I.: Bai. Eta, zelanbait, Durango mapan kokatzeko modu bat ere bai. Beste herrialde batzuetan, beharbada, gabezia hau konponduta dute; Herbehereetan, adibidez, baina guk gure alea ipini dugu honegaz. Andaluziako denda batek, adibidez, gurea ikusi eta hara eraman dezake, eta horrek ekosistema propio bat garatzen lagunduko die.

Programa sortuta egoteak lagundu egingo die, edozein eskolak hartu dezakeelako eta bere erara moldatu.

I. N.: Garapena ere interesgarria izan da. Adibidez, autoekin mila kontu dago, edo bestelako eskaintza zehatz batzuk; bat esatearren, helikopteroena. Baina bizikletena ez zegoen ia ezer. Orbeakoekin hasi genuena euren beharretara zegoen egokituta, baina orain jauzi bat eman da, industria honetan zer behar den aztertu da, eta horretara egokitu. **Igarri duzue beste jarrera bat enpresen aldetik?**

I. N.: Bai. Esan dugun moduan, beharria bazegoen egon, eta eskaini ahala hobetzen joan gara gu ere. Enpresek jendea eskatzen dute, eta gu, zelanbait, erreferentziazkoak gara. Zenbait enpresetatik deitu digute, beharrian desberdinak dituztenak, eta ikasleek beharrian horiei erantzun diete. Aldi berean, geroago eta ikasle gehiago dator. Beste sektore batzuetan lan egiten duen jendea ere animatu da; batzuk trebatzen joateko, eta beste batzuk afizioagaitik. Azken finean, badakigu txirrindularitzarako afizio handia dagoela

hemen, eta nahiko garestia dela. Afizio hori egotea gakoetariko bat dela uste dugu.

Zelako profilak eskatzen dituzte enpresetan?

D. I.: Enpresetatik deitu eta profilak eskatzen dituztenean, lehenengo galdera izaten da ea bizikletan ibiltzen diren. Gero, jakina, beste hainbat galdera egiten digute, baina badakite bizikletan dabilenak, afizioa duenak, beste zera hori ere izango duela, eta osagarriak, markak, bizikletaren parteak edo dena delakoa ezagutuko dituela. Kasu horretan, askoz ere errazago ikasiko du. Bizikletan dabilenak oso harrera ona izaten du. Beste profiletariko bat autoetako mekanikaria izan daiteke. Jada trebatuta dago autoekin, eta bizikletara jauzia ematen du. Formakuntza profesionalean ingelesez esaten den *vocational training* horrek garrantzi handia du.

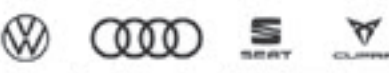
Heldu zaizue iritzirik beste erkidegoetatik?

I. N.: Katalunian badabilta zeozertan, eta datorren ikasturtetik aurrera gehiago zabalduko dela uste dut. Adibidez, Valentzian merkatu handia dago, eta han harrera ona izango duela esango nuke.

D. I.: Orain artean konplikatua izan da, ez zegoelako araututa. Hala ere, ibili zaizkigu galdezka. Aurtengoa laugarren ikasturtea da, laugarren promozioa. Lau urte daramatzagu honetan lanean, eta konpondu garen arren uste dugu orain aurrerapauso bat egongo dela, beste urrats bat emango dugula. Titulua balioztatzeak dena erraztuko du. Datorren ikasturtetik aurrera, uste dugu eskaria handiagoa izango dela, eta ikasle eta irakasleek ere baldintza hobeak izango dituztela.

"Gure espezializazioa hartu eta beste erkidego batzuetara moldatu dezakete"

"Denda, enpresa edo txirrindularitza taldeek ikasle prestatuak jasoko dituzte"

ALLUITZ MOTOR

Alluitz kalea, DURANGO
94 620 20 04
www.alluitzmotor.com

"Zuzenean abesten dugu eta sekulako inauteria antolatzen dugu taula gainean"

PATRICIA URRUTIA URIETA BENETAN BE-KO ZUZENDARIA ETA AKTOREA

Aritz Maldonado ELORRIO

Benetan Be konpainiak *Bidutzi* lan berria estreinatu zuen domekan. Oraindino aje gozoa gorputzean duela hartu du Patricia Urrutia konpainiako kideak ANBOTO. Domekan Elorrioko Arriolan izango dira. Horrez gainera, Durangon (azaroak 1), Berrizen (abenduek 11) eta Zornotzan (abenduek 29) ere egingo dituzte emanaldiak datozen asteetan. Urrutia bera, Ion Zumelaga eta Juanma Rodriguez dira antzezlaneko aktoreak; Maite Lopez berriztarra eta Garazi Magunagoitia atxondarra jantzitegiak arduratu dira.

Zelako harrera izan du estreinaldiak?

Oso ona! Sopolako Kurtzio kultur etxean egin genuen estreinaldia eta aretoa bete-beterik zegoen; astebete lehenagotik sarrera guztiak salduta zeuden. Txalo mordoa jaso genuen, baita espero ez genuen momentuetan ere. Ikus-entzuleek gugaz kantatu zituzten abesti zati batzuk, eta erritmoari txaloka jarraitzen zioten. Beraz, estreinaldi gozoa izan zen.

Bira horrela hastea oso garrantzitsua da, bultzada itzela

da guretzat. Zure lanak jendarean erantzun ona jaso duela ikusteak segurtasuna ematen dizu zelanbait. Apustua ondo irten dela, obrak funtzionatzen duela eta publikoak ondo hartu duela ikusteak konfiantza handia ematen du aurrera jarraitzeko.

Nor da Bidutzi?

Bidutzi inauteri gauean galduta dagoen munstro kume bat da, hiru urte ingurukoa. Pozarren dabil moztorra eta munstro artean, kaosak kaleak hartzen dituen gau zoragarri horretan. Baina gau horretan Bidutzik trantsizio erritua bete behar du, hau da, norbait ikaratu behar du bere kabuz. Gogotsu dago norbait ikartzeko, baina aldi berean bere ikara propioak kudeatzen ikasi beharko du.

Prozesu guztietan legez, gure sorkuntzak gure inguruko umeengan sumatzen ditugun egonezin, kezka eta jakin-minetan du abiapuntua. Horietan arreta ipintzen dugu eta zerbaitek atentzioa deitzen digunean ikertzen hasten gara. Askotan konturatzen gara ez direla gure inguruko kontu puntualak, kasu unibertsalak

direla baino. Kasu honetan, adin tarte batetik bestera moldatzen diren beldurak izan dira. Haurtzaroan beldur asko izaten da, eta adin tarte batzuetatik beste batzuetara pasatzeko garai latzak bizitzen dituzte; adibidez, bakarrik lo egiten ikasi duten umeek berriro gurasoekin lo egin gura izaten dute, edo atzazalak jateari utzi eta gero berriro jaten hasten dira. Ikerketa prozesuan ikusi dugunagaitik, haurtzaroan jolasen bitartez ikasten dugu beldurak kudeatzen, antza. Orduan, haurtzaroko beldurrei buruz jolasen bitartez berba egitea erabaki genuen, tarte batetik besterako jauzi horietan arreta berezia ipinita.

Antzezlanean gizakiak eta munstroak elkarregaz bizi dira. Nork ematen du beldur gehiago?

"Obrak funtzionatzen duela ikusteak konfiantza handia ematen dizu aurrera jarraitzeko"

Patricia Urrutia, makurtuta. ITZIAR BASTARRIKA

Itxurarik txarrena ez da beti beldurgarriena; badaude munstroek baino beldur handiagoa ematen duten gizakiak. Antzezlanean bertan, Bidutzik atzetik izango ditu bera harrapatu gura dituen Eureka doktorea eta haren laguntzailea; Nobel Saria irabazteko harrapatu eta aztertu gura du. Beste pertsonaia garrantzitsuetariko bat Ainara da. Lau urteko neskatila inauterizale amorratua da, eta berak ere kudeatu beharko ditu kudeatu beharrekoak gau zoro horretan. Aldaketa une sakon batean dau-

de, elkarri lagundu behar diote, eta bakoitzak behar duena onartzen edo lortzen ahalegindu behar duela ikasten dute, eta, beraz, lagun arteko istorio bat ere bada. **Durangeldean hainbat emanaldi egingo duzue.**

Bai, eta oso gogotsu gaude! Ion Zumelagak, Juanma Rodriguezek eta hirurok hamaika pertsonaia egiten dugu: munstroena, moztortuena... Horrez gainera, zuzenean abesten dugu Josu Aginagak egindako soinu banda zoragarria. Sekulako inauteria antolatzen dugu oholtza gainean.

GAI LIBREAN

LIBE MIMENZA CASTILLO

EHU-KO IRAKASLE ETA IKERTZAILEA

Lau itaun eta hari-kuarteto bat

Kontuz, datozenak irakurri aurretik, adi: barne-bakez urri bazabiz, ez segi; sokasaltuan eiteko prest sentitzen baza, aurrera. Lau itaun larri datoz. *El derecho a las cosas bellas* liburuaren erdixan topau nebazan udan. Udazkena heldu da ta galderak ez diez orbeldu ondiño:

«Zer egiten duzue zuek pilatutako frustrazio horrekin guztiarekin, haserre hotz honekin, zer egiten duzue ekoiztea eta lan egitea beste aukerarik ez izateak eragiten dizkizuen amorruekin eta etsipenarekin? Non gordetzen dituzue, nola eusten diezue dena gelditzeko eta ordenagailua ixteko edo landa-eremura alde egiteko gogo horiei, zer saretan harrapatzen dituzue eta zer arpoirekin lotzen harik eta lehertu eta zuen aurka matxinatzen diren arte? Zenbat denbora ematen duzue pantailan gora eta behera, zenbat bideo ikusten dituzue, zenbat anestesia behar duzue une batez pentsatzeari utzi eta maitatu nahi zenuen baina azkenean gorrotatzen duzuen bizitza honetatik

"Ogia egiten hasi. Eta kontserbak. Euriari begira egon. Luze. Denboraren kudeaketa errebisatu eta irauli"

ihes egiteko? Eta zer egingo duzue igande gau batean, lanik egin gabe bizitzen ez dakizuela ohartzean, gainera etorriko zaizuen tristurarekin, zer egingo duzue konturatzaren zaretenean zuen bizitzari forma ematen dioten ohitura eta erritmo bakarrak lanak ezarritakoak direla?».

Sartu hemen zeure erantzuna: _____. Erantzun zuzena zein dan zalantzan bazagoz, aukeratu ondokoan artean, a) erantzun bakarra, edo b) erantzun konbinatua. Lana utzi. Ogia egiten hasi. Eta kontserbak. Euriari begira egon. Luze. Denboren kudeaketa errebisatu eta irauli: bizitza, atsedena, lana. Kaleak erre negua heldu aurretik. Ez itxoin dorreak jausi arte. Iraultza, iraultza, iraultza. I. R. A. U. L. T. Z. A.

Hari-kuarteto bat entzuten da altabozetatik: *urria aurrerratu den honetan, Tafalla koloreko egun batez, mintza gaitzean pendiente ditugun egitekoen zerrenden zerrendez, sutan diren hiriez, edo...*

AGENDA

EMAGUZUE ZUEN EKITALDIEN BERRI EGUAZTENEN EGUERDIA BAINO LEHENAGO.
946 232 523 / agenda@anboto.org

BARIKUA 23

- **ABADIÑO** Gaztetxearen 28. urteurrena Rantxeren poteoa, 18:30ean. MaDame akustikoa, 20:00etan. Gaztetearen.
- **DURANGO** Umeentzako antzerki jolasak La Otra Teatrok gidatuta (bost urtetik gora). Otamotzena auzogunean, 17:30ean.
- **DURANGO** Agustina Nazarenaren erakusketa Durangaldeko Artisten Elkarteak antolatuta. Ezkurdi Aretoan, azaroaren 1era arte.
- **DURANGO** 'Landabarrenako Lamia. Garai 1884- Mexiko Hiria 1970' Pilar Zubiaurren lanak. Arte eta Historia Museoan, abendura arte.
- **ELORRIO** Komedia saioa Antton Telleria, Maria Blanco, Julen Pagazaurtundua eta Julen Portillo. Portalekuaren 25. urteurrenaren barruan. Karpan, 20:00etan.
- **ELORRIO** 'Feliz día' Sutottos konpainiaren antzezlan. Arriola antzokian, 20:00etan.
- **ELORRIO** Txapelketa Elorrioko Gazteteke II. Mus Txapelketa. Gaztetearen, 21:30ean (izen ematea 20:30-21:15).
- **MALLABIA** Urriko Jaiak Buruhandiak eskolatik parkera, 16:30ean. Haur eta gazteentzako herri kirolak parkean, 17:00etan. Txupinazoa: Satxibu aisialdi taldea, udaletxe bakoitiko, 18:00etan. Elizpeko pilota txapelketako finala, 18:15ean. V. Kick Boxing boxeo gaua, frontoian (18:30-21:30). Kolpez Blai batukada, 19:00etan. Hanburgesa pintxoak parkean, 20:30ean. Oilarrak Beltzak + Mugi Panderoa, parkean, 22:00etan.
- **MAÑARIA** 'Azkena eta bagoaz' Trapu Zaharra konpainiaren ikuskizuna. Kultur etxean, 18:30ean.

- **ZALDIBAR** 'Beyond the club' Penelope Cerezo argazkilariaren lanekin osaturiko erakusketaren inaugurazioa. Biniloekin pintxada Lidiuskaremen eskutik eta Alai-ren kontzertua. Xerra espazioan (17:30-21:00).
- **ZORNOTZA** '25 urteko sexismoa publizitatean' Erakusketa, Zelaieta zentroan.

ZAPATUA 24

- **ABADIÑO** Gaztetxearen 28. urteurrena Gaztetearen okupazioa eta gaur egungo egoerari buruzko berbaldia, 11:00etan. 2. Eskuko Azoka, 12:00etan. Bazkaria, 14:30ean. Karropoteoa, 18:00etan. Pregoia, 20:30ean. Eztanda + Istilu, 22:00etan. Ondoren, DJak. Gaztetearen.
- **ATXONDO** 'Autoezagutzarako tailerra: nire gorputza, nire osasuna' Garazi Bedatse fisioterapeutak gidatuta, zoru pelbikoa eta haregaz hartu-emana duten egiturak eta sistemak ezagutuko dituzte. Izena

eman behar da udaletxean edo liburutegian. Erabilera anitzeko gelan (09:30-13:30).

- **DURANGO** Bisita gidatua 'Landabarrenako Lamia. Garai 1884- Mexiko Hiria 1970' erakusketaren bisita. Arte eta Historia Museoan, 12:00etan (gastelaniaz), eta 13:00etan (euskaraz). Izena eman behar da.
- **DURANGO** Durango Txistu Kontzertua 2026 Silboberri txistu elkarteak antolatuta. Landako Gunean, 20:00etan.
- **DURANGO** 'Udazken sasoian, zer?' Miriam Chef Integrativak gidatutako solasaldia eta sukaldaritza praktikoa. Merkatu berrian (09:30-11:00).
- **ELORRIO** Portalekua Eguna Txupina, 12:00etan. Ondoren, herri kirolen desafioa karpan, eta jolasak Ganondon. Bazkaria, Karpan, 14:30ean. Ondoren, Garazi eta Amaiur. Argazkia, Portalekuan, 17:15ean. Gautxori elektrotxaranga, Karpatik, 17:30ean. Ekitaldia, 20:30ean. Skabidean + Ze InPORTA, Karpan, 21:30ean. Totozer MJ, Portalekuan, 00:30ean.
- **IURRETA** 'Oromiño erreka' Ondarearen Europako Jardunaldien barruan, Gerediagak eta udalak antolatuta.

Oromiño txokoaren aurrean, 10:00etan (gastelaniaz) eta 12:30ean (euskaraz). Izen ematea: www.ondareabizkaia.eus.

- **OTXANDIO** Otxandioarren Ezpatadantzari Eguna Dantza erakustaldia (euria da Mainondoko pilotalekuan), 18:00etan. Ondoren, Akelarre txaranga. Errota taldea, Gaztetearen 22:00etan.
- **MALLABIA** Urriko Jaiak Frontenis maratokia (bikoteka), frontoian, 09:00etan. Duatloi txikia herri barruko zirkuituan, 11:30ean. Mallabiko IX. Arda Feriala, probalekuan (12:00-15:00). Herri bazkaria, eskolako frontoian, 14:30ean. Bertso saioa, 16:30ean. Jokai Kantauri jolasak, probalekuan, 17:30ean. Txorongo txaranga, 19:00etan. Corazon Oxidado + Nafarroa 1512 + Naxker, parkean, 22:00etan.
- **ZORNOTZA** 'El tigre' Txalo konpainiaren ikuskizuna. Zornotza Aretoan, 20:00etan.
- **ZORNOTZA** 5. Zorber Eguna Bizkargira mendi martxa Autzaganen, 09:00etan. Arboledako trikitixa, Luis Urrerengotxearen, 13:30ean. Bazkaria (parillada), Euskal Herria plazan, 14:45ean (tiketak Urtza eta Far- Farren). Fruitzariak, Belatxiketa elkartearen, 15:45ean. Gozau txaranga, 17:30ean. Against You + Euskal Rockmeria, Zelaieta parkean, 19:30ean.

DOMEKA 25

- **DURANGO** 'Hasta el último baile' DOOS konpainiaren dantza ikuskizuna. San Agustín kulturgunean, 19:00etan.
- **DURANGO** Durangoko III. Mendi Martxa Alpino Tabira mendi klubak ibilbide luzea (25 km) eta laburra (14 km) antolatu ditu. Izena ematea (www.kirolprobak.com). Landako Gunetik, 08:00etan eta 09:00etan, hurrenez hurren.
- **DURANGO** 57. Umeen Euskal Jaia Tronperri eta Txoritxu Alai dantza taldeek antolatuta. Dantzarien kalejira Landako Gunetik,

12:00etan. Ondoren, alardea, Ezkurdi (euria bada, Landako Gunean).

- **ELORRIO** 'Bidutzi' Benetan Be konpainiaren umeentzako ikuskizuna. Arriola antzokian, 17:00etan.
- **MALLABIA** Urriko Jaiak Frontenis maratokia (bakarka), eskolako frontoian, 09:00etan. V. Autoen Slaloma Goitondo Beheko Lau industrialdean (10:00-14:00). 'Magia zaparrada' ikuskizuna, probalekuan, 16:30ean. Gero, txokolatea. Mus txapelketa, Kontzejuzarrean, 17:00etan.
- **ZORNOTZA** Zed Leppelin Kontzertua. Onura aretoan, 13:00etan.

ASTELEHENA 26

- **MAÑARIA** 'Dar-dar? Kar-kar!' Maite Franco ipuin kontalaria (4 urtetik gora). Liburutegian, 18:00etan.
- **MALLABIA** 'Kandela argitan: beldur txikiak eta handiak' Amaia Egidazu ipuin kontalaria. Liburutegian, 17:00etan (3-5 urte) eta 18:00etan (6 urtetik gora).

EGUAZTENA 28

- **DURANGO** Bisita gidatua 'Landabarriako Damia' erakusketara bisita Durangaldeko Berbalagunek antolatuta. Arte eta Historia Museoan, 17:30ean.
- **ZALDIBAR** 'Esnatu ala hii' Euskararen orainaz eta geroaz berbaldia. Hizlaria: Garikoitz Goikoetxea. Liburutegi zaharrean, 19:00etan.

EGUENA 29

- **DURANGO** 'Zanbuila' Lolak kolektiboaren ikuskizuna, Esti Curiel, Amaia Ruiz de Galarreta eta Irene Hernandogaz. San Agustín kulturgunean, 19:00etan.
- **DURANGO** Bisita gidatua 'Landabarrenako Lamia. Garai 1884- Mexiko Hiria 1970' erakusketaren bisita. Arte eta Historia Museoan, 18:00etan (gastelaniaz), eta 19:00etan (euskaraz). Izena eman behar da.

ZINEMA

BERRIZ

KULTUR ETXEA

La vida en una gota (dokumentala)
Barikua 23: 19:00.
Marsupilami
Domeka 25: 17:00.

DURANGO

ZUGAZA ARETOA

Leones en invierno
Barikua 23: 17:45, 20:30.
Zapatua 24: 17:45, 20:30.
Domeka 25: 16:45, 19:30.
Astelena 26: 17:45, 20:15.
Martitena 27: 17:45, 20:15.
Eguaztena 28: 19:00.
Sense and sensibility
Barikua 23: 17:45, 20:30.
Zapatua 24: 17:45, 20:30.
Domeka 25: 16:45, 19:30.
Astelena 26: 17:45, 20:15.
Martitena 27: 17:45, 20:15.
Eguaztena 28: 19:00.
Naza
Barikua 23: 17:45.
Zapatua 24: 18:45.
Domeka 25: 17:45.
Astelena 26: 17:45.
Martitena 27: 17:45.
La bola negra
Barikua 23: 19:30.
Zapatua 24: 20:30.
Domeka 25: 19:30.
Astelena 26: 19:30.
Martitena 27: 19:30.
Superthings
Zapatua 24: 16:45.
Domeka 25: 16:00.
L'Elisir A more
Eguaztena 28: 19:00.

ELORRIO

ARRIOLA ANTZOKIA

Iñurri Itsuak
Zapatua 24: 20:00.
Domeka 25: 20:00.
Astelena 26: 20:00.

MALLABIA

KONTZEJUZARREAN

Suizidioa (dokumentala)
Eguena 29: 19:00etan.
Ondoren, mahai-ingurua (Biziraun elkarteak).

ZORNOTZA

ZORNOTZA ARETOA

En el corazón de la bestia
Barikua 23: 20:00.
Domeka 25: 20:00.
Astelena 26: 20:15.
Mascotas
Domeka 25: 17:00.

@SERGIOALBERT_

BERRIZ Kontzertua Toundra talde madrildarra ikusteko aukera egongo da asteburuan Berrizen. *Siete* taldearen zazpigarren eta azken diskoaren biraren barruan egingo dute geldialdia Durangaldean. Berrizko Kultur Etxean, urriaren 24an, 19:00etan.

J.D. ELORRIO

Sei hilabeteko ibilbidearen ondoren, Durangaldeko Kopa amaitear dago. Elorriok zortzi mendi lasterketetatik azkena hartuko du, zapatuan: Aldapegora. Horrela, antolatzaileek lehiaren eta ospakizunaren arteko topagune bihurtuko dute herria.

Udaletxe pareko plaza korrikalariz beteko da. Lasterketa bien artean 550 bat partaide batuko dira: 200 bat luzean eta 350 laburrean. Proba laburrearako plazak orain hilabete inguru agortu ziren, antolatzaileek nabarmendu dutenez. Denek anoa gune berezi bat zain izango dute helmugara heltzen direnean, eta, ohiko elikagai eta edariez gainera, Eusko Labeleko hanburgesak jateko aukera ere izango dute. Aurten Elizako arkupean kokatuko dute anoa postu hori, aire zabaleko frontoian barik. Bertaratzen diren guztiek gozogintzari eta artisautzari loturiko hainbat postu aurkituko dute. Jai giroa speakerrek borobilduko dute. Aurten Laura Rodriguez eta Josu Murgoitio arituko dira lan horretan. "Aldapegora Koparen amaiera da, hileetako lehiaren

Lasterketa bien artean 550 parte hartzailetik gora batuko dira.

MENDI LASTERKETA

Aldapegorak lehia eta ospakizuna uztartuko ditu zapatuan, Kopari amaiera emateko

550 korrikalarik parte hartuko dute Elorrion, Durangaldeko Kopako azken proban

azken helmuga. Horregaitik, korrikalariarentzat eta bertaratzen diren guztientzat ospakizun bat izatea ere gura dugu", azaldu du proba antolatzen duen Erdella mendi taldeko Txaber San Pedrok.

Baina ospakizunaren aurretik gogotik lan egin beharko dute korrikalariek. Mari Koparako puntuagarria den 26 kilometroko lasterketa (1.700 metroko desnibel positiboa) 09:15ean hasiko da. Udalatx izango da ibil-

bideko tontor nagusia. Sugaar Koparako puntuagarria den 15 kilometroko proba laburra (900 metroko desnibel positiboa) 10:00etan hasiko da eta Intxorta (743 metro) izango du ibilbideko punturik garaiena.

Erlojupeko jaitsiera

Helmugaz gainera, lasterketek beste interesgune bat ere izango dute aurten. Izan ere, nobedade legeaz, ibilbideko tarte batean erlojupeko jaitsiera antolatu dute: Intxortatik Aldapera. Lau kilometroko tarte horretan 500 bat metro jaitsiko dituzte korrikalariek. Tartearen hasieran eta amaieran denborak hartuko dituzte eta arinen egiten dutenentzat saria egongo da.

Erlojupeko honek badu beste aurrekari bat. Orain urte bi ere erlojupeko bat egin zuten, baina orduan aldats gora izan zen, Udalatxerako azken tarteaz. Iaz ez zuten antolatu eta aurten berreskuratu egin dute.

320 umetik gora

Gaur, urriak 23, umeen lasterketak egingo dituzte. Izen ematea arrakastatsua izan da eta 320 bat umek eman dute izena. Egunean bertan ere izena emateko aukera dago. Lasterketa bi daude; 18:00etan 5 kilometrokoa hasiko da, 10etik 16 urtera artekoentzat. Plazatik eta Mendrakatik ibiliko dira. 18:10ean kilometro bateko lasterketa hasiko da, 6tik 10 urtera artekoentzat.

Mari eta Sugaar kopak pil-pilean azkenera arte

Biharko interesgune nagusietariko bat sari banaketa izango da, podiumera igozten direnak 2026ko txapeldun ofizialak izango direlako.

Lasterketa luzean Mari Kopan Nora Narbaiza zaldibartarra dago lider emakumeetan. Zaldibartarra erregulartasunaren adibide da. Ez du lasterketarik irabazi, baina bigarren amaitu ditu Berrizko, Zaldibarko, Garaiko, Mañariko eta Zornotzako lasterketak. Lola Oiarzabal dago bigarren tokian. Uztailean lortu zituen punturik gehienak, Zaldu Trail eta Asto Trail probak bata bestearen atzetik irabazita. Joan zen asteburuan ere bera nagusitu zen, Zornotzan. Oraingoan, Nerea Amilibiak osatzen du podiuma. Gizonetako liderrak, Ander Jauregi, Garaiko Asto Trail irabazi eta beste postu esanguratsu batzuk lortu ditu. Josu Urrutia bigarren sailkatuak ez du probarik irabazi baina hiru bider igo da podiumera:

Mari Kopan Nora Narbaiza zaldibartarra dago lider.

Amaraune, Zaldu Trail eta Asto Trail probetan. Irazu Aranburu hirugarren sailkatuak indartsu hasi zuen Kopako lehenengo

lasterketa biak irabazita (7 Pago eta Amaraune) eta Sorginen Lasterketan bigarren geratu zen.

Lasterketa laburren Sugaar Kopan ere sailkapenak pil-pilean daude. Emakumeetan Zutoia Odriozola dago lider emakumeetan. Zornotzarrak Kopako lehenengo lau probetan batu zituen punturik gehienak. Garaipen bigaz hasi zuen Kopan (7 Pago eta Amaraune), eta ondoren bigarren sailkatu zen Zaldibarren eta Garain. Oihane Alonso bigarren sailkatuak Mañarian eta Zornotzan jo zuen goia, Mañaritik Atxetara eta Aramotz probak irabazita. Garain eta Berrizen podiumera igo zen. Gizonetan, Victor Bernedo elorriarrak sekulako maila erakutsi du orain arte eta bera izango da txapelduna. Lau proba irabazi ditu, eurenariko hiru bata bestearen atzetik: Amaraune, Zaldu Trail, eta Asto Trail. Urri hasieran Sorginen Lasterketan nagusitu zen. Une honetan Aritz Gil dago bigarren, eta Julen Orbegoza durangarra hirugarren.

Durangaldeko Kopako sailkapenak

MARI KOPA, EMAKUMEAK

- Nora Narbaiza 396 puntu
- Lola Oiarzabal 380
- Nerea Amilibia 298

MARI KOPA, GIZONAK

- Ander Jauregi 352
- Josu Urrutia 326
- Irazu Aranburu 290

SUGAAR KOPA, EMAKUMEAK

- Zutoia Odriozola 398
- Oihane Alonso 396
- Iruñe Lertxundi 318

SUGAAR KOPA, GIZONAK

- Victor Bernedo 428
- Aritz Gil 316
- Julen Orbegoza 304

Helena Barrenetxea asteleheneko partiduan. EEPFC

ZESTA-PUNTA

Helena Barrenetxeak munduko txapelketako finala jokatu du gaur

J.D. DURANGO
Helena Barrenetxea (Durango, 2007) historia egiten dabil egunotan. Ofizialtasuna lortu zutenetik, maila absolutuko Euskal Pilota Selekzioa lehenengoz parte hartzen dabil munduko txapelketa batean, eta Barrenetxea ordezkaritza zabal horretako parte da. Gainera, inaugurazio ekitaldiko desfilean puntista durangarrak eraman zuen ikurrina. Hori nahikoa ez, eta Barrenetxeak goi mailako txapelketa osatu eta bere modalitateko finalera heldu da. Finala gaur jokatu du, urriak 23. Urrezko domina ez bada, gutxienez zilarrezkoa segurtatuta dauka.

Buruz buru
Zestolari durangarra 36 metroko frontoiko modalitatean dabil, buruz buru, eta asteleheneko jardunaldian lortu zuen finale-ra sailkatzea, Frantziako Sorozabali irabazita. Argentinako hiriburuan jokatu zuten partidua, Buenos Airesen. Barrenetxeak galdu egin zuen lehenengo seta (13-15), baina hurrengo biak irabazi zituen: 15-10 eta 10-3. Bigarren setetik aurrera lasaiago jokatu zuen eta bere jokoa egiten hasi zen, pilota airez hartuta, hutsuneak bilatuta eta geroago eta gehiago nagusituta. Hirugarren setean bere mailarik onena erakutsi zuen.

TXIRRINDULARITZA

Durango eta Zornotzan, Itzuliko etapa amaiera bana

J.D. DURANGALDEA
2027ko Itzulia Basque Country apirilaren 5etik 10era izango da eta Durangok eta Zornotzak etapa amaiera bana hartuko dute. Halaxe iragarri dute antolatzaileek asteen sare sozialetan, herri bietako alkateekin hitzarmena sinatu eta gero. Itzulia Basque Country 2027ko ibilbide osoa "laster" jakinaraziko dutela esan dute. Durango-ko Udalak ohar batean azaldu duenez, ekimenaren bitartez "txirrindularitza zaleek Durango ezagutu ahal izango dute eta tokiko jarduera ekonomikoari mesede egingo zaio". Ainhoa Salterain Zornotzako alkateak nabarmendu du txirrindularitzak tradizio "handia" duela Zornotzan. "Badakigu zornotzarrek izugarri gozatuko dutena Zornotzako etapaga amaieragaz", gaineratu du.

Itzuliko etapa bat, Muniketan.

Joan zen asteburuan lehiatu zuen bere azken proba.

TXIRRINDULARITZA

Mikel Bizkarra txirrindulariak agur esan dio 15 urteko ibilbideari

J.D. MAÑARIA
Mikel Bizkarra txirrindulariak (Mañaria, 1989) txirrindularitza profesionala utziko du. Joan zen asteburuan lehiatu zuen bere azkenengo proba Euskaltel-Euskadi taldeagaz: Veneton Classic proba. Bere sare sozialetan egin zuen iragarpena, lasterketaren atarian. "Txikitako ametsaren amaiera" zela adierazi zuen, eta urte haue-tan guztietan lagundu dioten denak izan zituen gogoan: "Eskerrik asko, benetan, urte haue-tan guztietan modu batera edo bestera lagundu didazuen denoi, familiari, lagunei eta, zelan ez, Euskaltel Fundazioari eta Euskaltel Team osoari. Eskerrik

asko baita ere Arratiako ziklista elkarteari, Gomur taldeari eta Murias taldeari, zuek barik ezinezkoa izango zen momentu honetara iristea eta". Txirrindulari izaten jarraituko duela azaldu du, "baina orain beste modu batera". Mikel Bizkarrak 15 urteko ibilbidea egin du profesionale-tan. Ibilbideko emaitzarik aipagarrien artean, 2018ko Aragoiko Itzulian lorturiko etapa garai-pena dago. Beste postu azpimarragarri batzuk 2022an Asturias-ko Itzulian lorturiko laugarren postua, 2024an Portugalgo Itzulian lorturiko bosgarrena eta 2026an Turkiako Itzulian lorturiko zazpigarrena dira.

JOKALDIA

Anboto KB, zero kilometroa

"Nortasun handiko hatx tantai tentea, Atxondoko zeru-ruari eusten". Hala deskribatu zuen Jesus Eguzkitza 'Eguzki'-k Anboto mendia Arrazolako ikusaldetik (Astola aldizkariaren 13. alean, 2019koan). "Nire bizi-poz eta ames-iturri", gaineratu zuen. Eta beste askorena ere esango nuke; tartean, neurea. Anboto horixe delako niretzat, bizipoza, nortasun handikoa, itzela, berezia, ederra, magikoa. Anboto, berba baten esanda. Mendi ikusgarria txakurrekin goizean goiz mendi buelta egiteko zein tontorretik eguna zabaltzen ikusteko, familiagaz mendiaren altzoan ibiltzeko, edo lasterketan arnasestua lagun hartuta ahalik eta arinen igotzeko. Anboto Kilometro Bertikalean, jakina (Anboto KB). Ez dakit zenbat bider igotzen dudan urtero Anboto, zenbat bider arnasten dudan hango bakea gainerako mendi eta parajeei begira, zenbat bider egiten diodan

bisita bertako aizkorari. Gutxienez behin, hori seguru, nekez galduko dut-eta aukera arrazolarrek hain maitetkiro eta hain modu xumean antolatzen duten kilometro bertikalean parte hartzeko. Probak 3,8 kilometro ditu, eta kilometro pasatxoko desnibel positiboa. Beraz, laburra da, baina urtero-urtero tontorreraino ailegatzea gehiago kostatzen bazait ere, geroago eta laburragoa egiten zait, Anboto KB zero kilometrokoa delako beti niretzat. Aurten ere bai. Proba hasi aurretik Erlaunpe elkartearen kafea atera zigun lagun tabernariagaz izan genuen berriketalditik hasita. Zero kilometroko berriketaldia, berriketaldi naturala, atsegin, oinak lurtean dituztenen artekoa (ez beti), euskera jatorrean, hogeit bat minutuz lasterketaren zurrunbilotik atera eta etxean legez sentiarazi ninduen. Kilometro bertikalean parte hartu behar

nuela ere ahaztu zitzaidan ia-ia. Soziedadetik irten eta tabernariaren arreba biak dortsalak banatzen ikusi nituenean bueltatu nintzen kilometro bertikalera. Zero kilometrokoak eta berta-bertakoak baita ere proba amaitu eta gero Arrazolako frontoian jan nuen oilaskoa (Luma Gorri) eta ogia (Panarra). Biak ederrak. Eta zero kilometrokoak baita ere urtero sari banaketan esatari lanak fin-fin egiten dituen lagunaren berba eta perlak, bailarako euskera ederrean esandakoak den-denak, ezelango konplejurik barik. Biharamunean Sorginen Lasterketaren lekuko isil ere izan zen Anboto, eta Anboto astekariak emandako streamingean Ander Gerrikaetxebarria korrikalari zornotzarrek esandakoa gogoratu gura nuke, Anboto munduko mendirik ederrena dela eta inon ere ez dugula halakorik topatuko. Ez du arrazoirik falta.

TXOKOTIK ZABALERA

UNAI GAZTELUMENDI

GUARDIAKO BOTIKAK

URRIAK 23, BARIKUA 09:00-09:00 Sagastizabal , Askatasun etorb. 19 - Durango Ruiz , El Alto-Bide Zahar 14 - Zornotza
URRIAK 24, ZAPATUA 09:00-09:00 Campillo , Montevideo etorb. 24 - Durango Goiria , Sabino Arana 6 - Zornotza
URRIAK 25, DOMEKA 09:00-09:00 Navarro , Artekalea 6 - Durango Goiria , Sabino Arana 6 - Zornotza
URRIAK 26, ASTELEHENA 09:00-09:00 Etxebarria , Montevideo etorb. 2. - Durango Goiria , Sabino Arana 6 - Zornotza
URRIAK 27, MARTITZENA 09:00-09:00 Bazan , Uribarri 5 - Durango Goiria , Sabino Arana 6 - Zornotza
URRIAK 28, EGUAZTENA 09:00-09:00 De Diego , Intxaurreondo 22. - Durango Goiria , Sabino Arana 6 - Zornotza
URRIAK 29, EGUENA 09:00-09:00 Sagastizabal , Askatasun etorb. 19 - Durango Izena , Helbidea - Herria

24 orduz zabalik daueden farmaziak daude zerrendan.
22:00 arte zabalik daudenak ere ikusteko: www.anboto.org/botikak

ZORION AGURRAK

Hiru eta Unzalu
Zorionak, **Hiru eta Unzalu**, Euskadiko ehiza txaldeldunak! Ea datorren urtean arinatu eliminetan zarien, eta horrela jaietako bazkarira adostutako orduan agertzen zaren.

Zorion-agurra jartzeko, hiru bide:

- Anboto.org-en erabiltzailea sortu eta Anboto.org/zorionagurrak helbidean sartu zorion agurra.
- Mezua bidali agenda@anboto.org helbidera, eta idatzi: izen-abizenak, herria, urteguna eta gura duzun testua.
- Etorri zaitez Anbotoren ordezkarietara edo deitu 946 232 523 telefonora.

GOZATU
GOZOTEGIA

Ermodo, 11 DURANGO
Tel.: 946 201 663
gozatudurango@gmail.com

☎ 661 401 400
f Gozatu Gozotegia
@ gozatugozotegia

Zorionak Aitziber! (1079.alea)! Hamabostean behin zotz egiten dugun tarta zuri egokitu zaizu.
Oparia eskuratzeko txartela gura duzunean jaso dezakezu lurretako gure egoitzan.

DIBA

KOOPERATIBA

Durangaldeko

Baserritarren

Elkartea

Murueta, 6 ABADIÑO - Tel.: 94 681 87 92

GIZA

BIBLIOTEKA

BIBLIOTEKAREN EGUNA

URRIAK 27

18:30

IZEN-EMATEA

ALDEZ AURRETIK

Antolatzailea

 Iurreta
Guztariako Udalak
Kulturako Zuzendaritza

GREMIOEN *gida.*

Iragarkia ipini gura
baduzu, deitu
688 731 402 zen-
bakira

DEKORAZIOA

JAIObarnizatuak

Armairu eta era askotariko
altzairuen lakadura eta
guztietako zaharberritzeak
egiten ditugu

Eitua Industrialdea, 45 Garaia A - BERRIZ
Tel./Faxa: 946 824 143 - Mug.: 658 758 421
info@jaiobarnizatuak.com
www.jaiobarnizatuak.com

ZURGINTZA

leike

Eraberritzeak
Interiorismoa
Aroztegia

NEURRIRA EGINIKO PROIEKTUAK

www.leike.eus

Antso Estegiz, 3 Durango
Tlf: 94 681 72 29

ZURGINTZA

ATERPE ARLOTZAL

EGUR ERAIKUNTZAK
TEILATU ETA BARRUKO LANAK

Asier Abendibar
635 74 84 65

www.carpinteriaaterpe.com

ELEKTRIZITATEA

ELECTRICIDAD JON

622 684 284

electricidadjon@outlook.es

ITURGINTZA

UNAI
GARAY
ITURGINTZA
BEROGINTZA
GASA

INSTALATZAILE BAIMENDUA

659 673 790
unaigaray@yahoo.es

Artearen kontra

MARKEL
SANCHEZ ZELAIA

Durango egingo diren bi arte-lanen berri izan dugu azken hileotan. Bata trenbide zaharreko bidean ipiniko duten eskultura, letra batzuekin "Durango" esango duena; bestea Correoseko eraikin zaharra bota ostean geratuko den fatxadan ispilu erraldoi bat jartzea. Bata letrero bat da, turismo hiri guztiek duten moduko bat; bestea, horma-irudi bat margotu beharrean, okurritzen zaidan erabaki aseptiko eta tristeena. Biak ala biak herri eta hiri guztiak igual-igual bihurtzen dabiren kutrekaria kapitalistaren emaitza.

Duela hamarkada batzuk horrelako erabakiak hartu balira, gaur egun ez lirateke existituko Chillidaren Haizearen orrazia Donostian, edo Zumetaren mural erraldoia Usurbilen, ezta beste herri batzuetako sinbolo asko ere.

Artea gizartearen isla dela diote, eta eskulturak gauzak esaten dituela. Orduan, ispilu bat eta letrero bat ipintzea ez ote da artearen deuseztapena?

Artearen eta kulturaren alde dagoen herria ei gara, baina aukera dagoenean ez da arterik egiten. Arteak gatazkak azaleratzen ditu, memoria eta desirak, pasioak eta ezinak, herri-bizitza bera. Durango kulturaren hiriburu gura du udalak, baina hiriburu bakarra kapitela dugu, eta hark inposatutako kultura: Durango eskaparate neutro bihurtzearena, salgarri, uniforme eta nortasun bakoa.

"Osu Pieces izenpean sorturiko arropa piezak nire nortasunaren isla dira"

JON OSUJI ONANDIA SORTZAILEA

A. Basauri DURANGO

Jon Osujik (Durango, 1993) komertzial lana eta joskintzarako zaletasuna uztartzen ditu iaztik hona. *Osu Pieces* proiektua sortu du, eta kolore biziko galtzontzilloak saltzen ditu sare sozialen bitartez. Orain, jakak josten hastea aztertzen dabil, horiek ere kolore bizikoak.

Zelan sortu zenuen *Osu Pieces* proiektua?

Nire beharrizan batetik sorturiko asmoa da. Oihalezko galtzontzilloak erabili ditut beti, eta moda oso gustuko dut. Hartara, niretzat praka laburrak egitea bururatu zitzaidan. Sareetan ipini nituen jositako praka labur horietariko batzuk eta jendeak gehiago sortzera animatu ninduen. Halaxe sortu zen dena. Iaz hasi nintzen joskintzan, eta konturatu orduko hasita nengoen nire lehenengo *drop*-a sortzen. Apirilean jaio zen *Osu Pieces*, eta oso pozik nago izandako harreragaz.

Kolore biziko praka laburrekin egin zara ezagun. Nora heldu gura zenuke proiektu honegatz?

Joskintza zaletasuna dut. Nire egunerokoan bulego batean lan egiten dut, eta denbora librea aprobetxatzen dut josteko. Arlo biak ondo uztartzen ditut. Ez dakit nora helduko naizen proiektu honegatz. Orain jakak josten hastea pentsatzen nabil; horiek ere koloredunak. Sorturiko pieza guztiak nire nortasunaren isla direla esan daiteke. Batetik eta bestetik ikusitakoagaz eta

Jon Osuji, berak jositako zenbait piezagaz.

jasotakoagaz osatzen dugu gure nortasuna, eta gogotsu lan egin da jendearengana heldu zaitezkeela esango nuke. Nire izaeragaz bat dator *Osu Pieces*.

Zeintzuk ezaugarri dituzte zuk sorturiko arropak?

Generorik bako arropa egitea da nire helburua, gizonek zein emakumeek erabiltzekoak. Praka laburrak barruko arropa legez zein kanpotik erabiltzeko erosi izan dituzte. Horrez gainera, tokiko oihalak erabiltzen ahalegintzen naiz; ahal dudaneurrian kotoia, eta organikoa

bada, hobeto. Praka laburrak, esaterako, kotoi organikoz egingakoak dira denak. Jakekin bide berdinari jarraitzea da nire helburua, eta ahal dudaneurrian kalitatezko ehunak erabili gura ditut. Esan dudaneurrian, koloredun jakak egitea da nire asmoa, ezaugarri bereziak dituzten jakak.

Non aurkitu genezake *Osu Pieces*?

Sare sozialen bitartez hasi nintzen praka laburrak saltzen, baina denda batzuetan ere ipini ditut salgai. Lagunek lagun du didate. Dena dela, azoketan ere saldu gura nuke. Arropa denda ez diren establezimenduren batean eskaintzea ere pentsatu dut.

Zerk inspiratzen zaitu?

Denak inspiratzen nau. Asko fikatzen naiz pertsonengan, haien keinuetan, soinean daramaten horretan... Bestalde, Bartzelonan, Suedian eta Ingalaterran bizi izan naiz, eta batean eta bestean ikusitakoa lagungarria izaten da ideiak garatzeko.

***Drop* edo bilduma txikietan lan egiten duzu.**

Bai, pieza bereziak izan daitezen gura dut, helburu horregaz lan egiten dut *drop* txikietan. Gainera, moda jasangarria bultzatu behar dugula uste dut. Behar dugunaren arabera erosi beharko genuke. Bada, baliteke hamar pieza baino ez sortzea, baina bakoitza desberdina izango da, berezia.

Durangaldetik kanpora ere saldu dituzu praka laburrak.

Bai. Madrilera, Sevillara, Burgozera... bidali ditut piezak. Poloniatik ere eskatu izan dizkidate. Sare sozialen bitartez jende askorengana heldu daiteke. Dena dela, egia esan behar badizut harritu egin naiz. Pozarren nago izan dudaneurrian harregaz.

Motzean

Abesti bat?

Port Peligrí
(Guitarricadelafuente).

Jaiak gozatzeko, egunez ala gauez?

Egunez.

Bisitatzeko leku bat?

New York.

Moda munduan erreferente bat?

Maialen Illescas (Dossis Designs).

**PABILIOIA
SALGAI**

lurretan, Mercadona ondoan

1.190m²

ZARATE ELEXPE
ERAGILEAK

Tel.: 94.681.66.73
Mug.: 649 40 26 23
zarateylexpe.com

